

В.о. Голови

«ПОГОДЖЕНО»

Голова Державної служби морського і
внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України

Є. Ігнатенко

с. Максимов

« 18 » 07 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор Національного університету
«Одеська морська академія»

М. Мінос

« 08 » квітня 2024 р.

**ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ ВИЖИВАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ НА МОРІ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»**

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА
ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ:**

**«Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань
безпеки для всіх моряків»**

(Safety Familiarization, Basic Training and Instruction for All Seafarers)

відповідно до вимог:

правила VI/1 Конвенції ПДНВ-78, з поправками;
розділу А-VI/1 (п.п. 1.1.2 – 1.1.4, 2.1.1.1 – 2.1.1.4),
табл. А-VI/1-1, 1-2, 1-3, 1-4 Кодексу ПДНВ;
типових курсів ІМО 1.13; 1.19; 1.20; 1.21

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
38,5	24,25	3	65,75

ПРОГРАМА СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

Обсяг часу підготовки (годин)			
Підготовка		Залік	Всього
Теоретична	Практична		
20,0	12,0	1,0	33,0

Одеса
2024

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.
2. Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками, розділ А-VI/1;
3. Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 (SOLAS-74), з поправками;
4. Міжнародної Конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL), з поправками;
5. Типових курсів ІМО:
 - 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями»,
 - 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання» видання 2019 р.,
 - 1.20 «Протипожежна безпека та боротьба з пожежею» видання 2023 р.,
 - 1.21 «Особиста безпека і суспільні обов'язки» видання 2016 р.;
6. Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди» (далі – Вимоги).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1499 «Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден» (далі – Положення).

Навчальний план і програму розробили:

Колегаєв М.О. – Керівник навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), директор навчально-наукового інституту інженерії, к.т.н., професор, механік I-го розряду.

Олійник В.В. – Заступник керівника навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), доцент НУОМА.

Голікова В.В. – Викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), кандидат медичних наук, доцент кафедри БЖ.

Святський В.Я. – Викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), лікар вищої категорії.

Кулешов І.М. – Викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), к.т.н., доцент, механік I-го розряду.

Навчальний план та програма розглянуті та схвалені на засіданні кафедри «Безпека життєдіяльності» навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.
Протокол № 8 від «19» січня 2024 р.

Навчальний план та програма розглянуті та затверджені на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.
Протокол № 6 від «23» січня 2024 р.

Керівник ЦПВЕУ на морі НУОМА

М. Колегаєв

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ, МЕТА Й ЗАДАЧІ КУРСУ

1.1. Сфера застосування

Програма курсу призначена для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди відповідно до вимог правила VI/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (далі – Конвенція ПДНВ), а також розділу A-VI/1 Кодексу з підготовки, дипломування і несення вахти (далі – Кодекс ПДНВ) пунктів 1.1.2 – 1.1.4, 2.1.1.1 – 2.1.1.4, Модельних курсів Міжнародної морської організації (далі – ІМО) 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями (Elementary First Aid plus Compendium) (далі – Модельний курс ІМО 1.13), 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання» (2019 р.) (Proficiency in Personal Survival Techniques) (далі – Модельний курс ІМО 1.19), 1.20 «Протипожежна безпека та боротьба з пожежею» (2023 р.) (Fire Prevention and Basic Fire Fighting) (далі – Модельний курс ІМО 1.20), 1.21 «Особиста безпека і суспільні обов'язки» (2016 р.) (Personal Safety and Social Responsibilities) (далі – Модельний курс ІМО 1.21).

1.2. Мета курсу - дати основні теоретичні знання та практичні навички з техніки особистого виживання, боротьби з пожежею, першої допомоги, персональної безпеки і суспільних обов'язків.

Робочий навчальний план і програма курсу призначені для підготовки плавскладу суден морського й річкового флоту з техніки особистого виживання, боротьби з пожежею, першої допомоги, персональної безпеки і суспільних обов'язків.

1.3. Задачі курсу

Слухачі, які успішно закінчили зазначений курс підготовки, повинні **знати**:

- типи аварій на морі;
- індивідуальні рятувальні засоби й місце їх знаходження на судні;
- колективні рятувальні засоби, їх комплектність і місце їх знаходження на судні;
- аварійні сигнали тривоги, що подаються на судні;
- дії екіпажу за сигналами тривоги;
- норми забезпечення суден індивідуальними й колективними рятувальними засобами;
- маркування рятувальних шлюпок і плотів;
- обладнання для спуску рятувальних шлюпок і плотів;
- особливості конструкції рятувальних шлюпок нафтоналивних суден;
- способи посадки в рятувальні шлюпки й плоти;
- сигнали небезпеки й засоби виявлення тих, хто терпить лихо;
- дії екіпажу при залишенні судна;
- способи залишення судна;
- дії членів екіпажу, що опинилися у воді;
- початкові дії, які виконуються при знаходженні в рятувальних шлюпках і плотях;
- основні небезпеки, які загрожують тим, хто терпить лихо;
- організацію боротьби з пожежею на судні;
- стаціонарні й пересувні засоби пожежогасіння та їх місце знаходження на судні;
- пожежні пости, їх призначення й місцезнаходження на судні;
- комплект спорядження пожежного;
- протипожежне спорядження й обладнання;
- принципи запобігання пожежі;
- пожежний трикутник;
- пожежну сигналізацію;
- будову й принцип дії дихальних апаратів;
- способи гасіння пожеж;
- речовини, що гасять вогонь;
- методи боротьби з пожежами;
- тактику боротьби з пожежами;

- анатомію людини і функції організму;
- комплектацію аптечки першої допомоги;
- обов'язки за тривогами;
- аварійно-попереджувальну сигналізацію;
- внутрішньо-суднову сигналізацію;

уміти:

- використовувати за призначенням індивідуальні рятувальні засоби;
- стрибати з борту судна в індивідуальних рятувальних засобах і без них;
- плавати в індивідуальних рятувальних засобах і без них;
- здійснювати посадку в колективні рятувальні засоби;
- перевертати перекинутий рятувальний пліт;
- виконувати початкові дії в колективних рятувальних засобах для підвищення шансів виживання;
- ставити плавучий якір і працювати з обладнанням рятувальних плотів і шлюпок;
- піднімати з води на рятувальні колективні засоби людей, які знаходяться у воді;
- виявляти місцезнаходження рятувальних колективних засобів;
- працювати з вогнегасниками різних типів;
- працювати зі стаціонарними засобами пожежогасіння і протипожежним обладнанням;
- працювати в дихальних апаратах і в спорядженні пожежного;
- гасити невеликі осередки пожеж, у тому числі і в закритих задимлених приміщеннях;
- евакуювати людей із приміщень охоплених вогнем і димом;
- надавати першу елементарну медичну допомогу потерпілим;
- виконувати свої обов'язки за різними видами тривоги;
- виконувати правила техніки безпеки;
- підтримувати добрі людські й робочі відносини на судні;
- уживати запобіжних заходів для відвернення забруднення навколишнього середовища;
- працювати з аварійним радіобудком;

бути ознайомленими:

- із основними небезпеками, які загрожують тим, хто терпить лихо;
- із значенням тренувань і навчань;
- із міжнародними правилами запобігання нещасним випадкам і гігієни праці;
- із умовами наймання на роботу.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ

- Слухач повинен бути:
- не молодше 16 років;
 - освіта за фахом.

Таблиця А-VI/1-1

Специфікація мінімальних вимог до компетентності в галузі способів особистого виживання

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Виживання в морі у випадку залишення судна	<p>Можливі види аварійних ситуацій, такі як зіткнення, пожежа, затоплення.</p> <p>Типи рятувальних засобів, що звичайно мають на суднах.</p> <p>Обладнання рятувальних шлюпок і плотів.</p> <p>Місцезнаходження індивідуальних рятувальних засобів.</p> <p>Принципи, що стосуються виживання, включаючи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення підготовки й навчань. 2. Індивідуальний захисний одяг і спорядження. 3. Необхідність бути готовим до будь-якої аварії. 4. Дії, котрі повинні здійснюватися при отриманні команди йти до місцезнаходження рятувальних шлюпок і плотів. 5. Дії, котрі повинні здійснюватися при залишенні судна. 6. Дії, котрі повинні здійснюватися при знаходженні у воді. 	<p>Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції, або в ході схваленого курсу підготовки, або схваленого стажу роботи на судні й екзамену, включаючи практичне демонстрація компетентності у:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надяганні рятувального жилета. 2. Надяганні й використанні гідрокостюма. 3. Безпечному стрибку з висоти у воду. 4. Перевертанні перекинутого плоту при надітому рятувальному жилеті. 5. Плаванні у рятувальному жилеті. 6. Вмінні триматися на воді без рятувального жилету. 7. Посадці в рятувальну шлюпку й пліт із судна та з води в рятувальному жилеті. 8. Здійснення початкових дій на рятувальній шлюпці й плоті для підвищення шансів виживання. 	<p>Дія, здійснена після визначення сигналів іти на місце збору, задовільно для даної аварії і відповідає установленим процедурам.</p> <p>Вибір часу й послідовність індивідуальних дій відповідають переважачим обставинам і умовам, а також зводять до мінімуму потенціальну небезпеку й загрозу для виживання.</p> <p>Спосіб посадки в рятувальну шлюпку або пліт є відповідним і не являє собою небезпеки для інших, що терплять лихо.</p> <p>Початкові дії після залишення судна й процедури і дії у воді зводять до мінімуму загрозу для виживання</p>

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Вживання в морі у випадку залишення судна (продовження)	7. Дії, котрі повинні здійснюватися на рятувальній шлюпці й плоті. 8. Основні небезпеки, що загрожують тим, хто терпить лихо	9. Поставленні плавучого якоря. 10. Роботі з обладнанням рятувальних шлюпок і плотів. 11. Роботі з пристроями, що дозволяють визначати місцезнаходження, включаючи радіобладнання	

Таблиця А-VI/1-2

Специфікація мінімальних вимог до компетентності у протипожежній безпеці й боротьбі з пожежею

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Зведення до мінімуму ризику пожежі й підтримання стану готовності до дій у випадку пожежі	Організація боротьби з пожежею на судах. Розміщення протипожежних засобів і аварійних шляхів евакуації. Складові пожежі й вибуху, пожежний трикутник. Типи й джерела запалення. Займисті матеріали, небезпеки при пожежі й поширенні полум'я. Необхідність постійної пильності. Дії, котрі необхідно здійснювати на судні. Виявлення пожежі й диму і автоматичні системи аварійно-попереджувальної сигналізації. Класифікація пожеж і речовини, що гасять вогонь, які застосовуються	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Початкові дії при отриманні повідомлення про аварію відповідають прийнятим практиці й процедурам. Дія, здійснена після визначення сигналів іти на місця збору, відповідає установленим процедурам

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Боротьба з пожежею	<p>Протипожежне обладнання і його розміщення на судні. Інструкція про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стационарні установки. 2. Спорядження пожежного. 3. Особисте обладнання. 4. Протипожежні пристрої і обладнання. 5. Методи боротьби з пожежею. 6. Речовини, що гасять вогонь. 7. Процедури боротьби з пожежею. 8. Використання дихального апарату в ході боротьби з пожежею і дій з рятування. 	<p>Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки, включаючи практичну демонстрацію у приміщеннях, які забезпечують умови підготовки, подібні до реальної ситуації (наприклад, імітація судових умов) і, якщо це можливо й доцільно, у нічних умовах, для перевірки спроможності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовувати різні типи переносних вогнегасників. 2. Використовувати автономні дихальні апарати. 3. Гасити невеликі осередки пожежі, наприклад, займання електричної проводки, займання нафти, займання пропану. 4. Гасити великі осередки пожежі за допомогою води, використовуючи стволи, що дають компактний розпилений струмінь. 5. Гасити пожежі за допомогою піни, порошку або будь-якого іншого придатного хімічного агента. 6. Входити й проходити через приміщення, до якого була введена високократна піна, із рятувальним леєром, але без дихального апарата. 7. Боротьба з пожежею задимлених закритих приміщеннях в автономному дихальному апараті. 8. Гасіння пожежі з використанням водяного туману або будь-якої 	<p>Одяг і спорядження відповідають характеру операцій із боротьби з пожежею. Вибір часу й послідовність окремих дій відповідають переважаючим обставинам і умовам. Гасіння пожежі досягається з використанням відповідних процедур, техніки й речовин, що гасять вогонь. й процедурам</p> <p>Процедура й техніка використання дихальних апаратів відповідають прийнятим практиці</p>

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Боротьба з пожежею (продовження)		іншої речовини, що гасить вогонь, у задимленому й охопленому вогнем житловому приміщенні або у приміщенні, що імітує машинне відділення. 9. Гасіння нафтових пожеж за допомогою водяного туману й стволів, що розпилюють, сухих хімічних порошоків або піни. 10. Рятування людини в задимленому приміщенні з використанням дихального апарату	

Таблиця А-VI/1-3

Специфікація мінімальних вимог до компетентності у наданні елементарної першої медичної допомоги

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Вживання негайних заходів при нещасному випадку або іншій ситуації, що вимагає медичної допомоги	Оцінка допомоги, якої потребують потерпілі та загрози для власної безпеки. Знання анатомії людини й функцій організму. Розуміння невідкладних заходів, які повинні бути вжиті в надзвичайних ситуаціях, включаючи вміння: 1. Правильно покласти потерпілого. 2. Застосувати способи приведення до пам'яті. 3. Припинити кровотечу. 4. Вжити необхідні заходи для виведення із шокового стану. 5. Вжити необхідні заходи у випадку опіків і ошпарювань, включаючи ураження електричним струмом. 6. Надати допомогу потерпілому й транспортувати його. 7. Накласти пов'язки й використати матеріали з аптечки першої допомоги	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Спосіб і час подавання сигналу тривоги відповідають обставинам конкретного нещасного випадку або іншої ситуації, що вимагає невідкладної медичної допомоги. Визначення можливої причини, характеру й ступеню тяжкості травм здійснюється швидко й повно, пріоритет дій і послідовність відповідають потенційній загрозі життю. Ризик подальшого спричинення шкоди самому собі й потерпілому постійно зводиться до мінімуму

Специфікація мінімальних вимог до компетентності у питаннях особистої безпеки й суспільних обов'язків

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Виконання процедур при надзвичайних ситуаціях	<p>Можливі види аварій, такі як зіткнення, пожежа, затоплення судна.</p> <p>Знання суднових планів дій у надзвичайних ситуаціях для вживання заходів при аваріях.</p> <p>Сигнали, що подаються у надзвичайних обставинах і конкретні обов'язки, закріплені за членами екіпажу в розкладі за тривогами;</p> <p>місця збору; правильне використання спорядження особистої безпеки.</p> <p>Дія, що здійснюється при виявленні потенційної аварії, включаючи пожежу, зіткнення, посадку на мілину й надходження води.</p> <p>Дія, що здійснюється за сигналами тривоги.</p> <p>Значення підготовки й навчань.</p> <p>Знання шляхів евакуації, систем внутрішньо-суднового зв'язку й аварійно-попереджувальної сигналізації</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Початкова дія при отриманні повідомлення про аварію відповідає установленим процедурам дій при аваріях. Інформація, що дається при оголошенні тривоги, своєчасна, точна, повна й чітка
Вживання запобіжних заходів для відвернення забруднення морського оточуючого середовища	<p>Основи знань про вплив судноплавства на морське навколишнє середовище і наслідки експлуатаційного або випадкового забруднення морського довкілля.</p> <p>Основи процедур захисту оточуючого середовища</p> <p>Основи знань складності і різноманітності морського навколишнього середовища.</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Організаційні процедури, спрямовані на охорону морського оточуючого середовища, постійно дотримуються

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Дотримання техніки безпеки	<p>Важливість постійного виконання вимог техніки безпеки.</p> <p>Пристрої безпеки й захисту, що мають на судах для захисту від потенційних небезпек.</p> <p>Запобіжні заходи, що вживаються до входу в закриті приміщення.</p> <p>Ознайомлення з міжнародними заходами щодо відвернення нещасних випадків і гігієни праці</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Техніка безпеки дотримується і відповідне захисне обладнання постійно правильно застосовується
Сприяння ефективному спілкуванню на судні	<p>Розуміння принципів ефективного спілкування між окремими особами та групою взаємодіючих осіб на судні і перешкод до такого спілкування.</p> <p>Здатність встановлювати і підтримувати ефективне спілкування.</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Спілкування постійно чітке й ефективне
Сприяння встановленню добрих взаємовідносин між людьми на судні	<p>Важливість підтримання добрих людських і робочих відносин на судні</p> <p>Основні принципи і практика роботи в групі взаємодіючих осіб, включаючи вирішення конфліктів</p> <p>Громадські обов'язки, умови найму, індивідуальні права та обов'язки; небезпека зловживання лікарськими препаратами та алкоголем</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Установлені вимоги до роботи й поведінки дотримуються постійно
Розуміння і прийняття заходів, необхідних для контролю втоми	<p>Важливість отримання необхідного відпочинку</p> <p>Вплив сну, розкладу робіт / відпочинку та добового ритму на втому.</p> <p>Вплив фізичних стресів на моряків плив стресів навколишнього середовища на судні і поза його на моряків.</p> <p>Вплив зміни режиму робіт, відпочинку на втому моряків</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі схваленої інструкції або в ході схваленого курсу підготовки	Практика управління втомою дотримується і відповідні дії використовуються постійно

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Техніка особистого виживання			
1.1. Вступна частина, безпека та виживання: Керівництво з безпеки Принципи виживання на морі Визначення, рятувальні засоби та їх використання Навчальний посібник СОЛАС з рятування Символи, що стосуються безпеки			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
1.2. Небезпечні ситуації: Різні види небезпечних ситуацій Запобіжні заходи Умови для початку пожегу Затоплення Загальне ознайомлення екіпажу з питань безпеки Розклад по тривогах та сигнали тривоги Інструкції для екіпажу та інструкції з дій під час небезпечних ситуацій Додаткове обладнання та засоби виживання			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
1.3. Залишення судна: Залишення судна як останній захід рятування Залишення судна – ускладнення, пов'язані з залишенням судна Особиста підготовка до залишення судна Необхідність запобігання паніки Обов'язки екіпажу у відношенні до пасажирів Обов'язки команди у відношенні посадки в рятувальні засоби Команди капітана про залишення судна Засоби виживання			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
1.4. Рятувальні засоби та чергові шлюпки: Рятувальні шлюпки Рятувальні плоти Чергові шлюпки			
Усього за темою:	0,75	1,5	2,25
1.5. Індивідуальні рятувальні засоби Рятувальні кола Рятувальні жилети Водозахисні костюми / захисні костюми Гідротермокостюми Особисті та групові засоби для виживання в поляр-			

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
них водах			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
1.6. Індивідуальні рятувальні засоби (демонстрація): Рятувальні кола Рятувальні жилети Надувні рятувальні жилети Водозахисні костюми або захисні костюми Гідротермокостюми Персональне виживання без рятувального жилету Посадка в рятувальний засіб			
Усього за темою:	-	3,75	3,75
1.7. Виживання в морі: Небезпеки для осіб, що вижили під час залишення судна Правильне використання рятувального засобу та його обладнання			
Усього за темою:	0,75	3,0	3,75
1.8. Аварійне радіобладнання: Переносні двосторонні УВЧ-радіостанції для рятувальних засобів (VHF) Аварійні радіобуї-покажчики місця знаходження (EPIRBs) Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)			
Усього за темою:	0,75	0,75	1,5
1.9. Рятування людей за допомогою гелікоптеру: Зв'язок з гелікоптером Евакуація з судна та з рятувального засобу Підйом у гелікоптер Правильне використання троса гелікоптера та рятувального поясу			
Усього за темою:	0,75	0,75	1,5
Усього за розділом	6	8,25	14,25
2. Протипожежна безпека та боротьба з пожежею			
2.1. Ввідна частина			
2.1.1. Безпека та принципи підготовки рятуванню під час пожежі			
Усього за темою:	0,25	-	0,25
2.2. Мінімізація ризику пожежі			
2.2.1. Концепція та виникнення «пожежного трикутника» для створення умов для пожежі або вибуху: Причини пожеж Властивості горючих матеріалів	0,25	-	0,25
2.2.2. Типи та джерела загоряння:	0,25	-	0,25

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
Принципи запобігання пожежі			
2.2.3. Горючі матеріали, які звичайно знаходяться на борту судна: Розповсюдження вогню Техніка протипожежної безпеки	0,75	-	0,75
2.2.4. Необхідність постійного протипожежного контролю: Необхідність постійного протипожежного контролю Система періодичних оглядів судна	0,25	0,5	0,75
2.2.5. Небезпеки пожежі: Небезпеки пожежі	0,25	-	0,25
Усього за темою:	1,75	0,5	2,25
2.3. Підтримання стану готовності до боротьби з небезпечною ситуацією, пов'язаною з пожежею			
2.3.1. Організація боротьби з пожежею на борту судна: Звуковий сигнал загальносуднової тривоги Протипожежні плани та розклад по тривогах Зв'язок під час пожежі Правила особистої безпеки Періодичність судових навчань	1,0	0,5	1,5
2.3.2. Розташування протипожежного обладнання та шляхи евакуації: Конструктивні заходи пожежогасіння Аварійний пожежний насос (на вантажних судах) Хімічні порошкові засоби пожежогасіння Шляхи евакуації	0,5	0,5	1,0
2.3.3. Розповсюдження вогню в різноманітних частинах судна	0,25	-	0,25
2.3.4. Засоби повідомлення про вогонь та дим на судні та автоматичні системи пожежної сигналізації: Засоби повідомлення про вогонь та дим на судні Автоматичні системи пожежної сигналізації	0,5	-	0,5
2.3.5. Класифікація пожеж та засоби, що використовуються під час гасіння різних типів пожеж	0,25	-	0,25
Усього за темою:	2,5	1,0	3,5
2.4. Боротьба з пожежею та її гасіння			
2.4.1. Вибір протипожежних засобів та обладнання: Пожежні шланги та насадки Переносні протипожежні засоби Переносні вогнегасники Одяг пожежника Протипожежні ковдри Знання заходів пожежної безпеки	1,5	3,0	4,5

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
Пожежна тривога та перші дії під час тривоги Боротьба з пожежею Протипожежні середовища Процедури боротьби з пожежею Невеликі пожежі Великі пожежі			
2.4.2. Заходи безпеки з використання стаціонарних протипожежних систем та догляду за ними: Загальні вимоги Системи гасіння пожежі шляхом ефекту запобігання доступу кисню: система CO ₂ та система подання піни Системи інгібування: подача порошку Системи об'ємного охолодження: спринклери, розпилювання води під тиском	1,5	0,5	2,0
2.4.3. Використання дихальних апаратів для боротьби з пожежею: Дихальні апарати Практичні навчання в повністю задимленому приміщенні	0,5	2,0	2,5
2.4.5. Використання дихального апарата для ефективного рятування: Використання дихального апарата	-	0,5	0,5
Усього за темою:	3,5	6,0	9,5
Усього за розділом	8,0	7,5	15,5
3. Елементарна медична допомога			
3.1. Загальні принципи	1,0	-	1,0
3.2. Будова тіла людини та функції організму	1,5	0,5	2,0
3.3. Правильне положення травмованого (потерпілого)	0,5	1,0	1,5
3.4. Дії при втраті свідомості потерпілого	0,5	0,5	1,0
3.5. Реанімаційні дії	1,0	1,0	2,0
3.6. Дії під час кровотечі	1,0	0,5	1,5
3.7. Дії під час шоку	0,5	0,5	1,0
3.8. Дії під час опіків полум'ям та рідинами, нещасних випадках, пов'язаних з ураженням електричним струмом	0,5	0,5	1,0
3.9. Рятування та транспортування постраждалого	0,5	1,0	1,5
3.10. Інші теми	1,5	1,0	2,5
Усього за розділом	8,5	6,5	15,0
4. Особиста безпека і суспільні обов'язки			
4.1. Дотримання вимог техніки безпеки	4,5	0,5	5,0
4.2. Сприяння ефективній комунікації на борту судна. Взаємовідносини між людьми на борту судна. Розу-	2,0	1,0	3,0

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
міння команд та вміння бути зрозумілим з питань, які стосуються обов'язків на судні			
4.3. Дотримання відповідних процедур при надзвичайних ситуаціях	1,5	0,5	2,0
4.4. Заходи, що вживаються для попередження забруднення морського середовища	4,0	-	4,0
4.5. Сприяння встановленню нормальних відносин між людьми на борту судна. Соціальна відповідальність. Сприяння запобіганню та реагування на залякування та домагання, включаючи сексуальне насильство та сексуальні домагання	2,5	-	2,5
4.6. Розуміння та вживання необхідних заходів для контролю втоми	1,5	-	1,5
Усього за розділом	16,0	2	18,0
Іспит та практична демонстрація компетентності			3
Усього за курсом	38,5	24,5	65,75

4. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

ТЕХНІКА ОСОБИСТОГО ВИЖИВАННЯ

4.1.1. Ввідна частина, безпека та виживання

4.1.1.1. Керівництво з безпеки

Сформулювати правила безпеки, яких необхідно дотримуватись в ході вивчення розділу, особливо під час практичних навчань

4.1.1.2. Принципи виживання на морі

Сформулювати основи виживання на морі, зокрема:

Загальне ознайомлення на борту.

Регулярні навчання та тренування.

Готовність до будь-якої надзвичайної ситуації.

Знання дій, які необхідно здійснити:

при прямування до рятувального засобу;

при залишенні судна;

при необхідності стрибнути у воду;

знаходячись у воді;

на борту рятувального засобу;

Знання основних небезпек, що загрожують зазнавшим лиха.

4.1.1.3. Визначення, рятувальні засоби та їх використання

Визначати та розпізнавати:

- рятувальні засоби;
- рятувальні шлюпки;
- пліт, що спускається;
- пліт, що скидається;
- рятувальний костюм;
- надувні засоби;

- теплозахисні засоби;
- засоби для спуску.

4.1.1.4. Навчальний посібник СОЛАС з рятування

Знати, що спеціальні навчання на судні задокументовані в Навчальному посібнику СОЛАС для суден.

4.1.1.5. Символи, що стосуються безпеки

Відзняти ІМО символи з безпеки, що використовуються на судні

4.1.2. Небезпечні ситуації

4.1.2.1. Різні види небезпечних ситуацій

Перелічити надзвичайні ситуації, що приводять до пожерів та затоплення суден:

- зіткнення;
- посадка на міліну;
- несприятливі наслідки від небезпечних вантажів, або небезпечних об'ємних вантажів;
- зміщення вантажів;
- вибух або пожежа в машинному відділенні
- пробоїна у корпусі.

4.1.2.2. Запобіжні заходи

Перелічити запобіжні заходи, які необхідно здійснити для попередження надзвичайних ситуацій

4.1.2.3. Умови для початку пожежу

Описати основні причини загорання.

4.1.2.4. Затоплення

Опишіть основні засоби, які надаються при затопленні

4.1.2.5. Загальне ознайомлення екіпажу з питань безпеки

Розуміти, що ефективність використання обладнання з рятування життя залежить від рівня знань справи екіпажем.

4.1.2.6. Розклад по тривогах та сигнали тривоги

Пояснити необхідність:

- розкладу по тривогах;
- сигналів тривоги;
- тренувань з надзвичайних ситуацій.

4.1.2.7. Інструкції для екіпажу та інструкції з дій під час небезпечних ситуацій

Розуміти, що персонал, який прибув на судно, повинен дізнатись якомога швидше:

- значення сигналів тривоги;
- інструкції надані в Розкладі по тривогах, та обов'язки членів екіпажу;
- місця розташування та використання обладнання для рятування життя;
- місця знаходження та використання обладнання по боротьбі з пожежею;
- запасні виходи та обладнання;
- надзвичайні ситуації, що приводять до затоплення судна;
- засоби, що призначені для виживання на судні, та виживання на рятувальних засобах.

4.1.2.8. Додаткове обладнання та засоби виживання

Перелічити додаткове обладнання, яке необхідно взяти з судна, якщо дозволяє час

4.1.3. Залишення судна

4.1.3.1. Залишення судна як останній захід рятування

Усвідомлювати, що зазвичай знаходження на судні надає найкращий шанс щоб вижити;

Залишення судна повинно мати місце тільки у випадку провалу усіх інших мійр.

4.1.3.2. Особиста підготовка до залишення судна

Пояснити, як підготувати себе до залишення судна

4.1.3.3. Необхідність запобігання паніки

Пояснити необхідність запобігання паніки

4.1.3.4. Обов'язки екіпажу у відношенні до пасажирів

Описати обов'язки по відношенню до пасажирів, розуміючи, що екіпаж судна відповідальний за їх безпеку

4.1.3.5. Обов'язки команди у відношенні посадки в рятувальні засоби

Описати організацію посадки і виконання техніки безпеки при цьому.

4.1.3.6. Команди капітана про залишення судна

Знати про те, що команда “Залишити судно” надається тільки капітаном

4.1.3.7. Засоби виживання

Описати основні правила виживання після залишення судна:

- засоби утримання на воді;
- засоби збереження тепла;
- споживання води та їжі;
- способи зв'язку з суднами та службами рятування.

4.1.3.8. Залишення судна – ускладнення, пов'язані з залишенням судна

Усвідомити ускладнення при залишенні судна, що викликані наступними факторами:

- деякі рятувальні засоби не можливо спустити на воду (пошкодження, надмірний крен, диферент)
- відсутність освітлення;
- відсутність персоналу з прописаними обов'язками.

4.1.4. Рятувальні засоби та чергові шлюпки

4.1.4.1. Рятувальні шлюпки

Визначити різні типи рятувальних шлюпок:

- відкриті;
- частково відкриті.
- закриті повністю;
- закриті повністю з вбудованою повітряною системою;
- вогнетривкі.

2. знати про те, що на пасажирському судні місткість рятувальних шлюпок відповідає кількості пасажирів

3. знати про те, що на вантажних суднах місткість рятувальних шлюпок звичайно вдвічі більше кількості членів екіпажу

4. продемонструвати, як рятувальна шлюпка спускається з допомогою: шлюп балок;

методом вільного падіння.

5. продемонструвати превентивні міри з безпеки, що повинні бути вжиті під час спуску на воду

6. продемонструвати посадку з судна та з води

4.1.4.2. Рятувальні плоти

Перелічити два головних типи рятувальних плотів, таких як:

- надувні;
- жорсткі.

4.1.4.3. Чергові шлюпки

Знати мінімальну кількість рятувальних шлюпок для:

- пасажирського судна;
- вантажного судна.

Описати вимоги, що визначають рятувальну шлюпку як чергову.

4.1. 5. Індивідуальні рятувальні засоби

4.1.5.1. Рятувальні кола

1. описати як рятувальні кола розташовані на судні

2. описати вимоги до додаткового обладнання приєднаного до рятувальних кіл

4.1.5.2. Рятувальні жилети

1. знати про загальну кількість рятувальних жилетів для: пасажирського судна;

вантажного судна.

2. знати про те, що плавучість рятувального жилету може бути досягнута: оснащенням плавучим матеріалом; надуванням.
3. знати обладнання на рятувальному жилеті: лампочка з батарейкою та свисток, міцно прикріплені до жилету.

4.1.5.3. Водозахисні костюми / захисні костюми (AES)

1. описати гідрокостюм
2. знати про те, що гідрокостюм /ASE повинен бути доступним кожному члену екіпажу, що приписаний до рятувальної шлюпки
3. знати про те, що на пасажирських та вантажних суднах з незакритими рятувальними шлюпками, прийманні 3 гідрокостюми/ASE повинні бути у наявності

4.1.5.4. Гідротермокостюми

1. перелічити основні функції теплозахисних засобів
2. знати, що для пасажирських та вантажних суден з незачиненими рятувальними шлюпками, ті особи, що не забезпечені рятувальним костюмом, повинні бути забезпечені тепловими засобами захисту.

4.1.5.5. Особисті та групові засоби для виживання в полярних водах

- .1 знати кількість і місцезнаходження особистих надаються набори для виживання та групові набори для виживання для суден, що працюють у полярних водах
- .2 знати склад набору особистого виживання та набору групового виживання та їх використання на суднах, що працюють у полярних водах

4.1.6. Індивідуальні рятувальні засоби (демонстрація)

4.1.6.1. Рятувальні коло

1. Зняти рятувальне коло, закинути у воду та перевірити:
 - плавучість;
 - світло, що вмикається автоматично;
 - димовий сигнал що запалюється автоматично;
 - плавучі рятувальні кінці (ліні).

4.1.6.2. Рятувальні жилети

1. правильно, без сторонньої допомоги одягнути не надувний рятувальний жилет за 1 хвилину
2. стрибнути з вишини у воду, знаходячись в рятувальному жилеті
3. знаходячись в рятувальному жилеті, проплисти невелику відстань
4. перевірити свисток на рятувальному жилеті
5. перевірити роботу аварійного світла на жилеті

4.1.6.3. Надувні рятувальні жилети

1. правильно, без сторонньої допомоги одягнути надувний рятувальний жилет за 1 хвилину
2. стрибнути з вишини у воду в одягнутому надувному жилеті
3. знаходячись в надувному рятувальному жилеті, проплисти невелику відстань
4. перевірити свисток на рятувальному жилеті
5. перевірити автоматичні методи надування жилету

4.1.6.4. Водозахисні костюми або захисні костюми

1. розпакувати та одягнути рятувальний костюм без сторонньої допомоги за 2 хвилини
2. знаходячись в рятувальному костюмі та рятувальному жилеті:
 - підняти та спуститись по вертикальному трапу вишиною як мінімум 5 метрів;
 - стрибнути з вишини не менш ніж 4.5 метра у воду;
 - проплисти недовгу відстань та забратись у рятувальний засіб;
 - виконати обов'язки під час симуляції залишення судна;
 - перевірити свисток;
 - перевірити роботу лампочки на рятувальному жилеті.

4.1.6.5. Гідротермокостюми

1. розпакувати та одягнути теплозахисний засіб без сторонньої допомоги, знаходячись в рятувальному жилеті та в рятувальній шлюпці
2. зняти з себе тепловий засіб захисту, який ускладнює плавання, не більш ніж за 2 хвилини
3. накрити тепловим засобом захисту особу, що імітує непритомний стан та знаходиться в рятувальному плоті

4.1.6.6. Персональне виживання без рятувального жилету

1. продемонструвати готовність утримуватись на поверхні води без використання рятувального жилету

4.1.6.7. Посадка в рятувальний засіб

1. здійснити посадку в рятувальний пліт з судна, води, знаходячись в рятувальному жилеті
2. допомогти здійснити посадку іншим
3. демонструвати використання обладнання, включаючи плавучий якір
4. повернути в вихідне положення перевернутий рятувальний пліт, знаходячись в рятувальному жилеті
5. продемонструвати висадку з рятувального плоту

4.1.7. Виживання в морі

4.1.7.1. Небезпеки для осіб, що вижили під час залишення судна

1. опишіть такі небезпеки як:
 - тепловий удар, сонячний удар, вплив холоду та переохолодження;
 - наслідок морської хвороби;
 - неспроможність керувати рідиною в організмі, що приводить до зневоднювання;
 - вживання морської води; пожежа або мастило на воді; акули.

4.1.7.2. Правильне використання рятувального засобу та його обладнання

1. знати як утримуватись на відстані від судна
2. пояснити захисні заходи проти теплового удару, сонячного удару, впливу холоду та переохолодження
3. перелічити симптоми морської хвороби та способи її усунення
4. роз'яснити оптимальне використання питної води та їжі, необхідність запобігання зневоднюванню
5. знати дії, необхідні для виживання при пожежі або наявності мастила на воді
6. знати способи виживання поблизу акул
7. роз'яснити правильне використання плавучого якорю
8. перелічити обов'язки вахтового
9. знати способи полегшення умов для інших учасників
10. знати способи підтримання морального духу
11. описати використання та роботу засобу відлякування акул
12. формулювати способи виживання у воді, рятувальному плоті або в рятувальній шлюпці

4.1.8. Аварійне радіобладнання

4.1.8.1. Переносні двосторонні УВЧ-радіостанції для рятувальних засобів (VHF)

1. демонстрування використання засобів з ключем для надання сигналу тривоги та біди
2. демонструвати, як утримувати антену на максимально практичній вишині
3. демонструвати використання приймача

4.1.8.2. Аварійні радіобуї-показчики місця знаходження (EPIRBs)

1. сформулювати цілі EPIRBs
2. знати наявну кількість та місце розташування
3. показати як вони функціонують
4. описати небезпеку випадкового використання
5. з'ясувати різницю між EPIRB та SART

4.1.8.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)

1. визначити цілі SARTs
2. знати їх наявну кількість та місце розташування
3. демонструвати способи активації
4. описати небезпеки помилкового використання
5. знати різницю між SART та EPIRB

4.1.9. Рятування людей за допомогою гелікоптеру

4.1.9.1. Зв'язок з гелікоптером

1. демонстрування сигналів за допомогою рук
2. знати як підтримувати зв'язок через наземну станцію, якщо необхідне обладнання є в наявності

4.1.9.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу

1. з'ясувати наявність посадочного майданчика на судні, що вільний від щогл, натягнутих тросів та інших приладів
2. опишіть способи евакуації з рятувальної шлюпки та рятувального плоту

4.1.9.3. Підйом у гелікоптер

1. описати способи посадки з допомогою стропів, нош або рятувальної сітки
2. знати сигнали жестама для безпечної посадки в гелікоптер
3. з'ясувати як члени екіпажу гелікоптеру в змозі допомагати в евакуації.
4. роз'яснити важливість дотримання інструкцій пілотом гелікоптеру та його представником

4.1.9.4. Правильне використання троса гелікоптера та рятувального поясу

1. знати види канатів та ременів
2. демонструвати правильний спосіб в'язання канатів та прийняття безпечного положення у ньому

ПРОТИПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА ТА БОРОТЬБА З ПОЖЕЖЕЮ

4.2. Ввідна частина. Безпека та принципи підготовки рятуванню під час пожежі

1. Перелічити загальні цілі курсу такі як:
 - знати що робити якщо:
 - виявлені пожежа або дим, або
 - спрацювала система протипожежної сигналізації;
 - активувати сигнал тривоги та мати основні знання щодо використання переносних вогнегасників;
 - відкривати та зачиняти вогне/волого/водонепроникні двері на судні, крім отворів у корпусі
 - мінімізувати ризики пожежі та підтримувати стан готовності щодо реагування на надзвичайні ситуації, включаючи пожежогасіння;
2. Сформулювати загальні правила безпеки, викладені викладачем-інструктором під час навчання, включаючи практичні тренування;
3. Перелічити основи виживання, пов'язані з пожежею, такі як:
 - регулярні навчання та тренування;
 - підготовка до будь-якої пожежної надзвичайної ситуації;
 - знання дій, необхідних при виклику на пожежний пост;
 - знання аварійних виходів;
 - знання безпеки від полум'я та токсичних димів.

4.2.1. Концепція та виникнення «пожежного трикутника» для створення умов для пожежі або вибуху:

4.2.1.1. Причини пожеж

1. перелічити причини виникнення пожеж такі як:
 - наявність матеріалів, які виступають як паливо;
 - джерело загоряння, наприклад біологічне або фізичне;
 - наявність кисню;
2. викласти, у загальних рисах, що три умови надані в «пожежному трикутнику» –

основа пожежогасіння

3. викласти у загальних рисах, що додавання четвертого рівня - ланцюгової реакції” приводить до принципу - піраміда горіння”.

4.2.1.2 Властивості горючих матеріалів

.1 розрізнати поняття:

- запалення;
- точка запалення;
- температура горіння;
- швидкість горіння;
- температурний об'єм;
- нижня межа загоряння (LFL);
- верхня межа загоряння (UFL);
- горючі речовини;
- точка загоряння;
- самозапалення.

2. надати один приклад виникнення статичної електрики

3. з'ясувати поняття - хімічна активність

4. пояснити джерело загоряння

4.2.2. Типи та джерела загоряння

4.2.2.1. Принципи запобігання пожежі

1. навести приклади попередження розповсюдження вогню шляхом блокування:

- провідність;
- радіація;
- конвекційні струми.

2. поясніть, що виключивши один з елементів “пожежного трикутника”, можна попередити або загасити пожежу

4.2.3. Горючі матеріали, які звичайно знаходяться на борту судна

4.2.3.1. Розповсюдження вогню

1. надати визначення:

- провідності;
- випромінювання;
- конвенційних струмів.

2. пояснити, як розповсюдження вогню стає причиною вирівнювання температури полум'я та навколишнього середовища за допомогою:

- провідності;
- випромінювання;
- конвенційних струмів.

3. навести приклади кожного методу розповсюдження

4. перелічити чотири фази розвитку пожежі:

- запалення (початкова стадія);
- розвиток (поверхневий вогонь);
- абсолютний вогонь (пожежа в глибинних шарах);
- вигоряння.

5. знати температури загальної пожежі та матеріалів, що горять

4.2.3.2. Техніка протипожежної безпеки

1. перелічити основні процедури безпеки, включаючи:

- заборона паління в небезпечних зонах;
- прибирання приміщень;
- дотримання чистоти;
- спроможність розпізнати небезпеку пожежі та вжити необхідні кроки щодо її попередження.

2. перелічити заходи безпеки для зниження ризику виникнення пожежі в машинно-модульному відділенні, такі як:

- переконатись, що ізоляція та обшивка знаходяться в хорошому стані;

- усувати підтікання мастила та попереджувати скупчення мастила;
- дотримуватись заходів безпеки при зварюванні та випаленні;
- переконатись, що кришки та крани виміррювальної трубки танку з паливом, зачинені;

підтримувати чистоту в машинному відділенні, усувати замащення килимків.

3. перелічити заходи безпеки для зниження ризику виникнення пожежі на кухні, такі як:

- утримувати витяжний вентилятор та труби для вихідних газів у чистоті;
- переконатись, що масло для приготування їжі не проливається на поверхню печі та електроплити та вони не перегріваються;
- утримувати електроприлади в належному стані.

4. перелічити заходи безпеки для зниження ризику виникнення пожежі в житлових приміщеннях, такі як:

- заборона паління у постелі;
- відсутність електричних приладів, що заборонені;
- заборона спорожняти попільницю в урни зі сміттям, не переконавшись, що сигарета загашена.

5. перелічити заходи безпеки для зниження ризику виникнення пожежі у вантажних відсіках, такі як:

- переконатись, що люки правильно очищені;
- переконатись, що вантаж правильно складований та провітрюється відповідно до правил;
- заборона паління під час навантажувально-розвантажувальних робіт;
- переконатись в безпечності вантажу;
- провести інертування в вантажних відсіках, при необхідності.

6. переконатись, що світло в вантажному трюмі вимкнуте або роз'єднаний груповий рефлектор освітлення після його використання або перед зачиненням люків

4.2.4. Необхідність постійного протипожежного контролю

4.2.4.1. Необхідність постійного протипожежного контролю

1. констатувати, що заходи безпеки є кращим способом запобігання виникненню пожежі та може бути досягнутий наявністю:

- постійного контролю;
- готовності;
- пожежного патрулювання;
- відповідного несення вахти;
- сервісного технічного обслуговування обладнання.

4.2.4.2. Система періодичних оглядів судна

1. знати, що при наявності на борту більше ніж 36 пасажирів, повинна бути введена система патрулювання

2. перелічити обов'язки патруля

3. знати про те, що система патрулювання також є і на інших видах суден

4.2.5. Небезпеки пожежі

4.2.5.1. Небезпеки пожежі

1. перелічити небезпеки пожежі в машинному відділенні, такі як:

- легкозаймисті рідини – паливо та мастильні матеріали;
- підтікання мастила та промащений одяг;
- гарячі поверхні, наприклад, витяжні труби, складові машини, що перегріваються;
- дефекти обшивки;
- вогневі роботи, наприклад: зварювання, нарізання ацетилен-кисневим різалком;
- самозапалювання, наприклад: мастило, що крапає на гарячі поверхні.

2. перелічити небезпеки пожежі на камбузі, такі як:

- легкозаймисті рідини, наприклад олія для приготування, гарячий жир;
 - гарячі поверхні, наприклад: духовки, димоходи;
 - несправності електропроводки.
3. перелічити небезпеки пожежі в житлових приміщеннях, такі як: легкозаймисті матеріали, наприклад меблі, особисте майно; сірники та паління; несправності електропроводки.
 4. перелічити небезпеки пожежі від вантажів, таких як:
 - вантажі, що само-нагріваються та спонтанно спалахують;
 - вантажі, що окислюються та органічні перекиси;
 - стислі горючі гази;
 - вантажі, які самозаймаються;
 - вибухові речовини.
 5. перелічити небезпеки від людей, що палять та сигарет, такі як:
 - температура від палаючої сигарети складає біля 500°C;
 - необережне поводження з цигарками та сірниками, що приводить до загоряння в постелі, вмісту урни зі сміттям, меблів.

4.2.7. Організація боротьби з пожежею на борту судна

4.2.7.1. Звуковий сигнал загальносуднової тривоги

1. опишіть цей сигнал, який складається з 7 або більше коротких звуків та одного тривалого звуку судновим свистком (колоколом, клаксоном) або відповідного іншого звуку, що звучить по всьому судну
2. опишіть призначення спеціального сигналу, який подається з містка для збору команди по пожежній тривозі
3. опишіть інші можливі пожежні сповіщувачі, такі як:
 - CO₂;
 - Насосні відділення;
 - Ручного управління;
 - UMS системи показника пожежі.

4.2.7.2. Протипожежні плани та розклад по тривогах

1. опишіть пожежні плани (fire control plans) та місце їх розташування
2. дайте визначення розкладу тривог (Master List)
- 3 наведіть приклад обов'язків членів екіпажу

4.2.7.3. Зв'язок під час пожежі

1. опишіть засоби зв'язку під час пожежі, такі як:
 - посильні;
 - телефони;
 - переносні радіостанції (walkie-talkie);
 - VHF (КХВ) судно-беріг;
 - системи гучномовного зв'язку.

4.2.7.4. Правила особистої безпеки

1. опишіть процес формування команд з пожежогасіння і хто є відповідальною особою
2. заборона входити у зону вогню без наказу командира
3. необхідність орієнтування в зоні вогню та запасних виходах
4. необхідність правильного екіпірування при вході до зони вогню, якщо відсутнє освітлення та приміщення задимлене
5. як треба бути одягненим
6. мати необхідне обладнання, таке як:
 - засоби захисту органів дихання;
 - ручний ліхтар;
 - сокиру;
 - вогнетривкий рятувальний трос з приладдям.
7. вміння з'ясувати використання рятувального тросу для надання сигналів

8. поясніть необхідність кожного бути взаємозамінним з основних позицій при гасінні вогню

4.2.7.5. Періодичність судових навчань

1. сформулюйте мету навчань

2. опишіть типові вправи, що використовуються при тренуванні з гасіння пожежі:

- гасіння пожежі електроплит;
- вхід до палаючої кімнати;
- гасіння пожежі на головній палубі;
- рятування непритомного з задимленого приміщення.

4.2.8. Розташування протипожежного обладнання та шляхи евакуації

4.2.8.1. Конструктивні заходи пожежогасіння

1. перелічити основні частини

2. перелічити розташування аварійних виходів та їх захист

3. описати класи А, В та С/F розподіл

4. перелічити засоби дегазування танків

5. описати значимість та мету дегазації місць розташування вантажів

6. коротко сформулюйте заходи безпеки щодо попередження пожежі в місцях розташування вантажів

4.2.8.2. Аварійний пожежний насос (на вантажних суднах)

1. знати кількість водяних насадок, які насос в змозі забезпечити водою

2. сформулювати вимоги для місця розташування насосу

3. знати обставини, при яких використовується аварійний пожежний насос

4.2.8.3. Хімічні порошкові засоби пожежогасіння

1. опишіть типові стаціонарні порошкові апарати, в кожному з яких зберігається 250 кг порошку

2. поясніть використання цих засобів для отримання найкращих результатів

4.2.8.4. Шляхи евакуації

1. перелічить шляхи евакуації з машинного відділення до житлових приміщень, головну та шлюпочну палуби

2. перелічить аварійні шляхи евакуації з житлових приміщень на головну та шлюпочні палуби

3. перелічить аварійні шляхи евакуації з насосного відділення на вантажному судні до житлових приміщень, головної та шлюпочної палуб

4. перелічить шляхи евакуації з вантажного відсіку, що веде до шлюпочної палуби

5. знати, що шляхи евакуації добре промарковані та розмічені стрілками та символами

6. знати, що аварійні шляхи евакуації забезпечені системою аварійних вогнів

7. знати, що шляхи евакуації використовуються в обох напрямках для доступу до місця пожежі

4.2.9. Розповсюдження вогню в різноманітних частинах судна

4.2.9.1. Розповсюдження вогню

1. пожежа машинного відділення повинна бути локалізована та не розповсюджуватись на житлові приміщення, оскільки житлові приміщення відокремлені від машинного відділення конструктивною вогнестійкою перебіркою

2. пожежа у приміщенні з вантажним насосом повинна бути локалізована та не розповсюджуватись на житлові приміщення, оскільки житлові приміщення відокремлені від приміщення з вантажним насосом конструктивною вогнестійкою перебіркою

3. усі двері А-60 до машинного відділення та приміщення з вантажним насосом, повинні бути зачинені у місцях, що згадані

4. знати, що усі вентиляційні люки повинні бути зачинені, на випадок пожежі у машинному відділенні та вантажних приміщеннях

5. пожежа в житлових приміщеннях повинна бути локалізована та не розповсюджуватись на машинне відділення, приміщення вантажних насосів зі схожими умовами,

що вказані вище

6. вогонь в житлових приміщеннях, що виникли на камбузі, у хімчистці, коморі для білизни, громадських приміщеннях, спальних місцях повинен бути локалізований та не розповсюджуватись на решту приміщень

7. вогонь в будь-якому вантажному приміщенні повинен бути локалізований, шляхом зачинення люків, вентиляційних кришок та охолодження захисної перебірки

8. вогонь в ізольованих приміщеннях, таких як місток, радіорубка, штурманська рубка, форпик, малярна комора, та у відділенні стернової машини повинен знаходитись за зачиненими дверима, кришками вентиляційних люків з використанням вмонтованих приладів та інших засобів по боротьбі з пожежею, там де це можливо

4.2.10. Засоби повідомлення про вогонь та дим на судні та автоматичні системи пожежної сигналізації

4.2.10.1 Засоби повідомлення про вогонь та дим на судні

1. опишіть конструкцію автоматичної системи повідомлення
2. опишіть основні типи приладів автоматичного сповіщення про вогонь
3. перелічіть сигнали тривоги або дії, як можуть бути активовані приладами автоматичного сповіщення про пожежу
4. перелічіть переваги автоматичної спринклерної системи перед приладами автоматичного сповіщення про пожежу в зоні розташування пасажирів та команди

4.2.10.2. Автоматичні системи пожежної сигналізації

1. опишіть роботу приладу автоматичного сповіщення про вогонь
Знання, розуміння та професійні навички за функціями
2. опишіть зони судна, де така система може бути встановленою

4.2.11. Класифікація пожеж та засоби, що використовуються під час гасіння різних типів пожеж

4.2.11.1. Класифікація пожеж та відповідні вогнегасні засоби

1. дати класифікацію пожеж:
 - пожежі класу А, що включають горіння твердих матеріалів органічного походження, що містять вуглець, наприклад: дерево, тканина, папір, гума, і таке інше.
 - пожежі класу В, що включають горіння палива, рідких та твердих матеріалів, наприклад: мастила, олії, смоли, фарби і т. і.;
 - пожежі класу С, що включають горіння газів, наприклад газ для приготуванні їжі, газ для зварювальних робіт;
 - пожежі класу D: що включають горіння металів, наприклад: магній, натрій, калій.
2. опишіть агенти гасіння пожежі для різних класів пожеж, таких як:
 - клас А – водяні розпилювачі, водяні шланги, заливання, CO₂;
 - клас В - піна, CO₂, сухий порошок;
 - клас С - CO₂, сухий порошок;
 - клас D - спеціальний сухий порошок.
3. пожежа електрообладнання підходить до будь-якого класу пожеж, наприклад: А, В, С або D, як тільки електрична мережа вимкнута рекомендується використання переносних вогнегасників сухих хімічних або CO₂.

4.2.12. Вибір протипожежних засобів та обладнання

4.2.12.1. Пожежні шланги та насадки

1. коротко сформулювати правила, що стосуються пожежних шлангів та насадок
2. з'ясуйте, як між собою з'єднані шланги та пожежний кран
3. поясніть, як може бути встановлена насадка, щоб забезпечити концентрований стовбур розпилення або водяний пил, та для яких цілей використовується кожен вид
4. знати правильне обслуговування та збереження шлангів та насадок

4.2.12.2. Переносні протипожежні засоби

1. перелічити типи мобільних апаратів, зокрема:

- балони з вуглецем;
- порошкові контейнери з пропіленом;
- обладнання для виготовлення піни.

2. опишіть місця їх звичайного збереження

4.2.12.3. Переносні вогнегасники

1. перелічить різноманітні типи переносних вогнегасників, такі як:

- водяні;
- пінні;
- порошкові;
- вуглецеві (карбон, діоксид);
- AFFF (спиртостійка піноутворююча піна).

2. призначення та загальний устрій кожного з типів вогнегасників

3. знати для яких класів використовуються ті або інші вогнегасники

4. знати звичайну ємність кожного вогнегасника

5. знати процедуру заряджання спорожнених вогнегасників

6. опишіть переносний пінний генератор піни, та як він з'єднаний з основним

4.2.12.4. Одяг пожежника

1. перелічить три складових спорядження пожежного:

- особисте обладнання;
- дихальний апарат;
- сигнальний трос, що не згоряє та пожежний поясний карабін.

2. перелічить два основних види дихальних апаратів, які можуть бути використані

3. перелічить їх переваги та недоліки

4. сформулюйте вимоги до сигнального тросу

5. назвіть складові особистого спорядження, такі як:

- бойовий одяг пожежного;
- краги та чоботи (ізольовані);
- шолом пожежного;
- безпечний ліхтар;
- сокира пожежного.

4.2.12.5. Протипожежні ковдри

1. опишіть протипожежну ковдру

2. продемонструйте її використання

3. укажіть, де зберігається протипожежна ковдра

4.2.12.6. Знання заходів пожежної безпеки

1. знати:

- місця розташування та використання пожежних сповіщувачів;
- місця розташування та використання робочого протипожежного обладнання

2. розуміти, як працює обладнання пожежогасіння

4.2.12.7. Пожежна тривога та перші дії під час тривоги

1. перелічить дії, які починаються при виявленні пожежі :

- активувати систему попереджувальної сигналізації;
- оповістити берегову станцію;
- перекрити доступ;
- спробувати загасити пожежу.

4.2.12.8. Боротьба з пожежею

1. фактори, які треба ураховувати при виборі заходів гасіння пожежі:

- доступ до місця пожежі;
- персонал, який буде знаходитись в районі вогнища;
- реакція між вантажем та горючими матеріалами;
- обладнання та засоби гасіння пожежі відповідно до типу пожежі.

2. поясніть причини повторного загоряння

4.2.12.9. Протипожежні середовища

1. перелічить засоби гасіння вогню або протипожежні середовища, такі як:

- вода у вигляді суцільного струменя, розпилювання, водяний туман, затоплення;
- піна багатократного, середнього та низького розширення;
- вуглецевий газ;
- пар;
- сухі хімічні порошки.

4.2.2.10. Процедури боротьби з пожежею

1. знати, що після подачі сигналу пожежної тривоги вступають в силу дії з гасіння пожежі та процедури з прямування на місце збору по пожежній тривозі:

- екіпаж збирається на визначених місцях збору по пожежній тривозі відповідно до розкладу по тривогах;
- аварійні партії з гасіння пожежі збираються по команді з містка і виконують завдання, спрямовані на локалізацію та гасіння пожежі;
- підключаються насоси для забезпечення водою процесу гасіння пожежі;
- капітан обирає найбільш привабливий спосіб гасіння пожежі.

2 капітан контролює процес гасіння пожежі з містка

3. після того, як пожежа ліквідована, виставляється пожежна вахта

4. капітан проводить розслідування причин пожежі для уникнення повтору

5. якщо пожежа трапилась в порту, то портова влада повинна бути негайно проінформована

4.2.12.11. Невеликі пожежі

1. продемонструйте правильне використання переносних вогнегасників, відповідно до наступних типів пожеж:

- матеріали, наприклад дерево;
- мастила;
- жир;
- пластик;
- пропан;
- електрика.

2. продемонструйте, як гасити пожежі, використовуючи водяний шланг з водяною насадкою, розпилювальною насадкою та насадкою для піни

4.2.12.12. Великі пожежі

1. продемонструйте гасіння обширних пожеж різноманітних типів, включаючи пожежу палаючого палива, відповідно використовуючи:

- воду (компактний струмінь, розпил, завісу);
- піну, включаючи спиртостійку піностворюючу піну (AFFF);
- порошки (сухий та вологий);
- CO₂.

2. використання сигнального тросу без дихального апарату, демонструючи вхід, проходження та вихід з приміщення наповненого піною високої кратності

4.2.13. Заходи безпеки з використання стаціонарних протипожежних систем та догляду за ними

Загальні вимоги

1. перелічити загальні вимоги для стаціонарних систем, зокрема:

середовище, що використовується не повинне виробляти токсичні гази; об'єм середовища повинен відповідати місцю, яке необхідно захистити; системи трубопроводів повинні мати розподіляючі клапани; звільнення газового середовища не повинно відбуватися автоматично.

2. перелічити типові стаціонарні системи такі як:

- карбон діоксид (вуглецевого гасіння);
- спринклерна (з постійним заповненням водою та без);
- піна (низькократна);
- піна (високократного розширення);
- внутрішній пожежний водопровід, пожежні гідранти;

- аварійний генератор, трюмі та пожежні насоси;
- розпилюючи воду під тиском для спеціальних категорій приміщень;
- хімічні порошкові засоби.

4.2.13.2. Системи гасіння пожежі шляхом ефекту запобігання доступу кисню: система CO₂ та система подання піни:

1. поясніть, як CO₂ припиняє пожежу;
2. поясніть переваги та недоліки CO₂;
3. які дії необхідно розпочати, коли звучить попередження про запуск CO₂;
4. визначить, на яких ділянках використовується CO₂;
5. сформулюйте принцип впливу піни на вогонь;
6. опишіть дії, які необхідно розпочати до запуску CO₂ або піни в зону;
7. опишіть різноманітні види піни.

4.2.13.3. Системи інгібування: подача порошку

1. знати, для яких типів пожеж використовуються порошки

4.2.13.4. Системи об'ємного охолодження: спринклери, розпилювання води під тиском

Спринклери:

1. поясніть, як працює спринклерна система
2. знати в яких приміщеннях використовується спринклерна система
3. визначте спеціальну категорію місць, де використовуються системи розпилювання води під тиском, які управляються вручну

Пожежний гідрант:

4. поясніть причину використання стоп-кранів при обслуговуванні кожного шлангу
5. поясніть причину використання ізоляції та клапанів подвійної дії на пожежному трубопроводі
6. опишіть міжнародне берегове з'єднання, надайте основні розміри та пояснити їх ціль
7. опишіть з'єднання

4.2.14. Використання дихальних апаратів для боротьби з пожежею

4.2.14.1. Дихальні апарати

1. опишіть автономний дихальний апарат Compressed Air Breathing Apparatus (CABA);
2. продемонструйте правильний спосіб одягання маски САВА та перевірку доступу повітря зовні;
3. перелічить перевірки, які необхідно провести на САВА, до того як він буде одягнений та після закріплення ременів;
4. продемонструйте правильну техніку дихання для низького споживання з визначеним зусиллям, використовуючи САВА;
5. поясніть причину залишення токсичної атмосфери до повного спустошення балонів;
6. знати, що вимірювачі тиску необхідно перевіряти з частими інтервалами під час використання та дії необхідні при подачі сигналу про низький тиск у САВА;
7. опишіть дихальний апарат, що має протидимну маску, повітряний насос, повітряну лінію та запасні частини.

4.2.14.2. Практичні навчання в повністю задимленому приміщенні

1. продемонструвати, як правильно використовувати дихальний апарат: протидимова маска з повітряним насосом та шлангом; стиснуте повітря, що використовується в дихальному апараті САВА;
2. продемонструвати вхід в невелике приміщення, що заповнене нетоксичним штучним димом, використовуючи САВА;
3. продемонструвати використання сигнального тросу в задимленому приміщенні, знаходячись у САВА;
4. брати участь у командному навчанні, спілкуючись з іншими членами групи, знаходячись у САВА;

5. продемонструвати використання різноманітних видів переносних вогнегасників в задимлених приміщеннях, знаходячись у САВА;
6. продемонструвати гасіння обширної пожежі, знаходячись у САВА в задимленому замкнутому просторі (житлова кімната, імітація машинного відділення) та відповідно використовуючи:
 - воду (струмінь, розпилювання, водяний туман);
 - піну;
 - порошок.

4.2.15. Використання дихального апарату для ефективного рятування

4.2.15.1. Використання дихального апарату

1. продемонструвати, як проводити пошук людей в задимленому приміщенні, використовуючи манекени та знаходячись у САВА
2. використання дихального апарату з захисту дихання для рятування постраждалих:
 - знаходячись у САВА, провести практичну демонстрацію на групі, яка складається з двох людей, використовуючи макет в натуральну величину, проводячи пошук потерпілого або перенесення манекену після його виявлення в більш безпечне місце на відкритій палубі для надання першої медичної допомоги;
 - провести тренування в тому ж приміщенні в темряві;
 - провести тренування в тому ж задимленому приміщенні;
 - провести тренування в тому ж приміщенні при високій температурі та задимленому приміщенні;
 - зробити ту ж вправу, тримаючи запасний САВА, для використання потерпілим, під час рятувальної операції.

Елементарна медична допомога

4.3.1. Загальні принципи

1. продемонструвати засіб активації сигналу тривоги
2. розуміти, що при надзвичайній ситуації головним аспектом є особиста безпека
3. описати послідовність негайних заходів, що вживаються при події
4. знати складові пункти check list в надзвичайній ситуації:
 - оцінка ситуації події;
 - оцінка загроз особистої безпеки;
 - стан без свідомості;
 - зупинка дихання;
 - зупинка серця;
 - сильна кровотеча;
 - рятування постраждалого та повідомлення про подію

4.3.2. Устрій тіла людини та функції організму

1. опишіть анатомію тіла:
 - кістяк
 - суглоби, м'язи та сухожилля
 - головні органи (мозок, серце, легені і т.і.)
 - кровоносну систему
2. сформулюйте простими словами функції окремих частин тіла

4.3.3. Правильне положення травмованого (потерпілого)

1. опишіть вірний порядок розміщення постраждалого під час надзвичайної ситуації
 - рятівне положення
 - положення при реанімації
2. продемонструйте вірний порядок розташування постраждалого

4.3.4. Дії при втраті свідомості потерпілого

1. розпізнати ознаки та небезпеки стану - без свідомості
2. використати наступні заходи, зокрема:
 - не перекривати доступ кисню;
 - розташування постраждалого без свідомості;
 - дії при зупинці серця та дихання;
 - звільнити ротову порожнину від їжі, рідини та інших предметів.

4.3.5. Реанімаційні дії

1. розпізнавати необхідність негайної реанімації в відповідній надзвичайній ситуації
2. проводити реанімаційні дії самостійно або за допомогою ще однієї людини на протязі 10 хвилин, зокрема:
 - контроль дихання;
 - функція закинutoї голови;
 - дихання „рот до рота“;
 - дихання „рот до носу“;
 - зупинка серця.
3. при зупинці серця знати заходи та фактори обмежень для:
 - непрямого масажу серця;
 - серцево-легеневої реанімації (CPR)

4.3.6. Дії під час кровотечі

1. розпізнавання небезпеки кровотечі
2. впровадження відповідних заходів щодо зупинки кровотечі пов'язаної з:
 - внутрішньою/зовнішньою кровотечею;
 - шоком (також відноситься до розділу 7);
 - накладити зовнішню пов'язку та щільно притиснути;
 - положення потерпілого;
 - використання та небезпеки пов'язки, що давить.

4.3.7. Дії під час шоку

1. розуміти основні причини шоку.
2. розпізнавати ознаки шоку такі як:
 - колір обличчя;
 - частота та характер пульсу.
3. застосувати відповідні заходи попередженню шоку.
4. знати основні заходи попередження шоку, такі як:
 - зупинка кровотечі;
 - захист від переохолодження;
 - попереднє вживання додаткового об'єму рідини, якщо
 - постраждалий знаходиться при свідомості;
 - положення потерпілого;
 - не палити;
 - не вживати алкоголь;
 - не відігрівати інтенсивним способом.

4.3.8. Дії під час опіків полум'ям та рідинами, нещасних випадках, пов'язаних з ураженням електричним струмом

1. розпізнати ознаки опіків полум'ям та рідинами і нещасних випадків від ураження електричним струмом
2. вживати відповідні заходи щодо опіків полум'ям та рідинами:
 - якнайшвидше охолодити місце ураження.
3. вживати відповідні заходи при хімічних опіках:

- зняти одяг;
- промити великою кількістю води.
- 4. вживати відповідні заходи при хімічних опіках очей:
промити очі великою кількістю води
- 5. вживати відповідні заходи при ураженнях електричним струмом:
- звернути увагу рятувальників на безпеку;
- ізолювати постраждалого;
- попередити втрату свідомості;
- контролювати життєві функції.

4.3.9. Рятування та транспортування постраждалого

1. проводити відповідне транспортування самостійно або за допомогою ще однієї людини, беручи до уваги граничний простір та різноманітні висоти на борту судна
2. виявлення та використання:
 - тимчасових та спеціально призначених засобів транспортування;
 - ношей для транспортування;
 - використання інвалідного візка для транспортування;
 - транспортування за допомогою трикутної полотнини;
 - транспортування, як проілюстровано у IMG5.
3. розпізнавати небезпеки транспортування з ушкодженням тазу та/або хребта та демонструвати правильний спосіб транспортування таких потерпілих

4.3.10. Інші теми

1. перев'язки
 - робити перев'язки з допоміжних засобів;
 - використовувати перев'язувальні матеріали з набору надання першої допомоги;
 - демонструвати правильне накладання пов'язок.
 2. зачинений простір:
 - розпізнавати небезпеки при вході;
 - знати, що атмосфера всередині приміщення може мати небезпечні гази або відсутність кисню;
 - вживати всі необхідні та супутні заходи щодо попередження небезпеки.
 3. інфекційні захворювання:
 - розпізнавати небезпеку при контакті з кров'ю та іншими виділеннями людини, що страждає інфекційними захворюваннями, зокрема гепатитом та ВІЛ носіями;
 - вживати заходи обережності, маючи справу з такими випадками;
 - описати відповідну процедуру при утилізації крові та інших виділень, в таких випадках.
 4. особисте здоров'я та гігієна
- дотримуватись простих правил для підтримки здоров'я та особистої гігієни

Особиста безпека і суспільні обов'язки

4.4.1. Дотримання вимог техніки безпеки

4.4.1.1. Вступ

4.4.1.2. Важливість розділу

1. знати, що робота на судні є небезпечним видом трудової діяльності з моменту прибуття на судно
2. пояснити необхідність розуміння небезпек на борту судна, а також процедур та обладнання для їх запобігання

4.4.1.3. Ознайомлення з судном

1. розпізнавати можливі небезпеки, що пов'язані з об'єктами:
 - трап та сітка безпеки;
 - головна палуба;

- трюми та оглядові отвори;
- бак та палуба юту;
- брашпиль, якорі та лебідки;
- крани та вантажні стріли;
- колектори та палубна система труб (на танкері);
- житлові приміщення;
- місток;
- машинне відділення.

4.4.1.4. Причини небезпек на борту судна

1. перелічити різноманітні небезпеки на борту судна:

- поскокзнутись, спотикнутись та впасти на слизьких поверхнях (олія, жир, сміття, вода, лід і таке інше) або через перешкоди (труби, зварні кабелі, найтовні петлі, дроти, мотузки і т. і.);
- пошкодження голови через низькі дверні прорізи, вантажу над головою, обладнання або матеріалів, що падають і т.і;
- падіння через відкриті люки, не заготовані палубні простори, втрачені ланки в ґратах і т.д;
- попадання одягу, пальців та інше в рухомі механізми, такі як точильне коло, барабан лебідки, гардель, маховик і т. і.;
- опіки від парових труб, гарячих машин, зварних бризок і т. і.;
- травми очей осколками, зварюванням, хімічними речовинами і т. і.;
- падіння незакріпленого обладнання під час руху судна в шторм;
- небезпеки від екстремальної погоди;
- нестача кисню в обмежених просторах;
- наявність вуглекислого та токсичного газів;
- небезпеки від використання хімічних речовин на борту судна;
- пожежа;
- зіткнення/посадка на мілину/затоплення;
- пірати та грабіжники.

4.4.1.5. Прилади безпеки на судні для захисту від потенційних небезпек

1. Засоби особистого захисту:

- шолом;
- захисні окуляри;
- рукавички;
- спеціальне безпечне взуття;
- маски від пилу та респіратори;
- захисний одяг;
- дихальний апарат.

2. Обладнання для рятування життя:

- рятувальні жилети;
- рятувальні кола;
- рятувальні плоти;
- рятувальні шлюпки;
- лінемет;
- EPIRBs та SARTs;
- Теплозахисні засоби (TPAs) та гідрокомбінезон.

3. Обладнання для гасіння пожежі:

- пожежні шланги, насадки, гідранти та протипожежний водопровід;
- переносні вогнегасники;
- пожежна сокира;
- сповіщувачі про пожежу;
- стаціонарні системи гасіння пожежі.

4. Медичне обладнання:

- реаніматор;
- ноші;

- ліки;
 - медичне обладнання.
5. Обладнання що використовується при викиданні нафти:
- адсорбувальний ролик;
 - хімічний диспергент.
 - стружки, мітла совки для сміття, лопати бочки

4.4.1.6. Використання та демонстрація персонально-захисного спорядження (PPE).

1. Захист для голови:
 - важливість шолому;
 - складові шолому та функції кожної частини;
 - коли використовується шолом;
 - догляд за шоломом
2. Рукавички:
 - необхідність рукавичок;
 - типи рукавичок та їх придатність для кожного виду робіт.
3. Захист очей
 - важливість захисту очей;
 - випадки поранення очей;
 - види захисту очей та різниця між ними.
4. Захист слуху:
 - небезпека від зайвого шуму;
 - види захисту слуху.
5. Захист дихальних шляхів:
 - необхідність захисту дихальних шляхів;
 - види захисту дихальних шляхів та їх використання;
 - опис SCBA та перевірка перед використанням.
6. Спеціальне безпечне взуття:
 - необхідність у спеціальному безпечному взутті;
 - особливості спеціального безпечного взуття, та його відмінність від звичайного.
7. Страхувальні ремені.

4.4.1.7. Перелік дій на борту судна, які можуть становити небезпеку

- Навантаження та вивантаження вантажів
- швартування
- роботи на висоті
- небезпеки від хімічних речовин
- вахта в машинному відділенні та ремонт у шахті ліфту (механічно або вручну)
- вхід до зачинених просторів
- вогневі роботи
- операції по боротьбі з піратством та грабіжниками

4.4.1.8. Навантаження та вивантаження вантажів

1. перелічити різноманітні види суден, такі як: вантажні, контейнерного типу, RO-RO та автомобілевози, танкери, хімовози та газовози, також пасажирські судна
2. знати, що в основному, на вантажних суднах, балкерах та контейнеровозах вантажі навантажуються та вивантажуються за допомогою кранів та дерік-кранів. Насипний вантаж засипається в трюм за допомогою стрічкового конвеєру
3. знати, що небезпечним місцем на цих суднах є, в основному, трюм і причал біля судна, а також їх треба очікувати з боку вантажів над головою, підймальних кранів, та обладнання
4. знати про те, що стороннім вхід на робочу територію заборонено
5. знати, що персонал повинен використовувати для свого переміщення палубу зі сторони моря. У суден RO-RO є декілька палуб, що з'єднані з рампою, і вантаж тра-

нспортується до різних палуб через ці рампи

6. знати, що вантаж транспортується на великій швидкості і людина, що стоїть на шляху, може бути збитою

7. знати що на танкерах, хімовозах, газовозах вантаж знаходиться в рідкому стані, закачується та викачується через трубопровід

8. знати, що основну небезпеку становить газ, який сам по собі є горючою, токсичною речовиною та може привести до недостачі кисню

9. знати, що для роботи на суднах такого типу, персонал повинен мати спеціальні знання про пов'язані з цим небезпеки та про робочі процедури, які викладаються в ознайомлювальному курсі щодо танкерів

10. знати, що на пасажирських суднах, включаючи пароми, можна транспортувати автомобілі та вантажі

11. знати, що крім персоналу палуби та машинного відділення, є велика кількість кухарів, офіціантів, стюардів, персоналу крамниць, та іншого обслуговуючого персоналу, танцюристи, співаки, медичний та релігійний персонал, що працює на цьому судні, який повинен володіти певними знаннями керування натовпом, особливо в умовах надзвичайної ситуації

4.4.1.9. Швартування та відхід судна

1. опишіть швартування, як вид закріплення судна до причалу, пристані

2. знати, що троси, які використовуються для швартування, мають назву швартовних кінців та металевих швартовних

3. використовуючи діаграму, показати розташування носових, кормових та бортових швартовних кінців

4. знати, що швартовні кінці, це дуже важкі синтетичні канати товщиною біля або більше 200 мм, та металеві біля 50 мм, в залежності від розмірів судна

5. знати, що перед роботою повинен бути перевірений робочий стан швартовного обладнання — канати, металеві троси, кидальні кінці, стопори, скоби, шпилі та брашпиль

6. знати, що судно підтягується до берега за допомогою одного, або більше кінців, поданих на берег, з використанням брашпилью

7. знати, що канати та троси небезпечні у використанні та можуть бути вкрай небезпечними для тих, хто знаходиться поблизу: коли вони є

8. знати, що коли канати та троси знаходяться в натягнутому стані, вони можуть розірватись та вдарити, що може привести до загибелі або відірвати частину тіла людини

9. знати, що людина, яка бере участь у швартовних операціях, повинна бути надзвичайно уважною та розуміти ризик, і тому знаходитись на безпечній відстані від натягнутих тросів та канатів

10. знати, що ці операції представляють найбільший ризик при сильних вітрах, штормах, великих хвилях, в дощ або на високій швидкості

11. знати, що люди не повинні стояти в петлі з канат у або тросу

12. знати, що люди, які намотують канат на барабан повинні намотувати його туго та бути готовими послабити його в стані, коли він від напруги висковзне

13. знати, що швартовні кінці повинні постійно перевірятись та завжди утримуватись в робочому стані

14. знати, що особлива увага потрібна при навантаженні та вивантаженні на великій швидкості або при інтенсивному припливі чи підводних течіях в порту, в місцях де сильні вітри, або біля причалів, що звернені до моря.

4.4.1.10. Замкнуті приміщення

1. розділяти замкнуті приміщення, як приміщення де вентиляція постійно не підтримується

2. перелічити такі можливі замкнуті приміщення, як форпікова цистерна, шухляди для якірних ланцюгів, кофердами, глибокі цистерни, коробковий киль, вантажний трюм, баластні цистерни, ахтерпікова цистерна, паливні цистерни і т.д.

3. знати, що необережний вхід до таких приміщень приводить до нещасних, а іноді до фатальних випадків, якщо людина залишиться без свідомості від недостачі кисню або буде поранена та своєчасно не врятована
4. розподіляти небезпеки на:
 - атмосферні
 - фізичні
5. знати, що причинами атмосферних небезпек можуть бути:
 - наявність вуглекислого газу
 - наявність токсичного газу
 - недостача кисню
6. знати, що токсичні небезпеки та загроза загоряння зростають в присутності вуглекислого газу
7. знати, що вуглекислий газ може виділятися в наслідок:
 - витоку палива;
 - стримуваної здатності в конструкції цистерни;
 - дірки в трубопроводі;
 - наявності осаду/твердого осаду.
8. знати, що інші гази, такі як: NO, NO₂ SO₂, CO, бензол, H₂S, можуть становити токсичну небезпеку
9. знати, що гази можуть поступати з суднових складів або під час роботи судна
10. визначити токсичну небезпеку як шкідливу, та таку, що отруює організм людини
11. визначити максимально допустиму концентрацію та знати, що такі гази не повинні бути в концентраціях більш ніж допустимі
12. знати, що атмосфера може бути бідною на кисень в зв'язку з переліченими нижче причинами:
 - інертний газ або витік з танку в прилеглий простір;
 - іржа;
 - фарба, що висихає;
 - водень;
 - рідини для чистки електричних контактів;
 - розчини та емульгатори;
 - холодоагенти;
 - запалення;
 - заповнення CO₂ при пожежогасінні;
 - зварювання та різка металів газом без відповідної вентиляції;
 - робота двигуна внутрішнього згоряння в замкнутому просторі;
 - гниття органічних речовин, наприклад: овочів, зерна, фруктів і т.і.
13. знати, що нестача кисню може привести до кисневого голодування
14. знати, що кисневе голодування приводить до: запаморочення, втрати дихання, втрати свідомості та прогресуючи може привести до втрати пам'яті, психічних розладів, паралічу, коми, смерті
15. знати, що фізична небезпека може привести до фізичного поранення або загибелі
16. знати, що фізичну небезпеку може становити:
 - темрява;
 - незакріплені сходи;
 - слизька поверхня;
 - перешкоди;
 - незахищений відчинений простір;
 - незахищені предмети, що залишились від попереднього відвідування;
 - затоплення;
 - випадкове попадання до пастки.
17. знати, що для входу в замкнутий простір, повинні дотримуватись наступні заходи:

- повинна бути введена та дотримуватись дозвільна система при вході в замкнений простір;
- приміщення повинно бути ретельно провітрене та його стан підтверджений перевіркою атмосфери;
- в ньому повинно бути:
 - достатня кількість кисню для підтримання життєдіяльності — 21%;
 - недостатня кількість вогнєнебезпечного газу для спалаху;
 - токсичного газу повинно бути менше, ніж максимально допустима концентрація

18. знати, що повинно бути використане спеціальне захисне обладнання: комбінезон, шолом, спеціальне безпечне взуття, ліхтарі, що дозволяються та інструменти з кольорового металу

19. знати, що повинні бути відпрацьовані спостережливість та пильність, стан атмосфери повинен знаходитись в допустимих межах, та повинні бути дотримані усі заходи безпеки на протязі робітничого процесу

20. знати, що персонал необхідно застерегти від самовпевненості та недбалості

21. знати, що захисний одяг та робоче місце повинні утримуватись в чистоті та усі предмети після роботи повинні знаходитись в порядку

22. обговорити коротко дозвіл на вхід до замкнутого простору

4.4.1.11. Гарячі (вогневі) роботи

1. визначити вогневі роботи, як будь-які роботи, що призводять до високих температур або іскри від високої температури, які можуть запалити горючу суміш газ-повітря

2. перелічити: зварювання, різання, горіння, нагрівання, дроблення та використання деяких електроприладів, що виробляють тепло, відкрите полум'я, електричну дугу або безперервні іскри, як деякі приклади вогневих робіт

3. перелічити небезпеки при вогневих роботах, такі як: пожежа, вибух, термічні травми, травми від сонячного опіку (ушкодження очей ультрафіолетом) та шок робітників

4. згрупувати місця на судні, де ведуться вогневі роботи в порядку зростання площі:

майстерня механіків;

- машинне відділення;
- бак та приміщення;
- вантажний простір.

5. обговорити склад вогневих робіт

4.4.1.12. Роботи на висоті

1. описати, що при роботі на висоті над землею або палубою основною небезпекою є падіння з наступною травмою

2. знати, що роботи під підзором теж вважаються роботами на висоті

3. перелічить різноманітні роботи на борту судна, де необхідні роботи на висоті, наприклад:

- фарбування надбудови, містка, щогл, машинного відділення;
- очищення та фарбування труби;
- змащення, обслуговування або ремонт підйимального крану або блоків крану та такелажу (металевих тросів);
- оббивання фарб, фарбування або перевірка трюмів та танків;
- фарбування бортів судна, днища, крил містка і т.і.

4. перелічити небезпеки на висоті, такі як:

- падіння з висоти через втрату рівноваги, пошкодження канатів і т.і.;
- травми від падіння матеріалів або обладнання;
- опіки від контакту з гарячими поверхнями, такими як труба або пара;
- викид вуглекислого газу з труб у зв'язку з процесом горіння, інсенерацією, продувкою сажі і т.і.;

- вплив вітру та холоду;
 - електрична та радіаційна небезпека в зв'язку з безпосередньою близькістю сканерів, радарів та радіо.
5. знати, що повинна бути надана попередня інструкція щодо початку роботи відповідальній особі наприклад:
- вахтовому механіку при роботі в безпосередній близькості від димової труби щодо уникнення викиду сажі, диму, інсенерації, включення пару в свисток при роботі з ним поруч;
 - вахтовому офіцеру на містку при роботі поблизу радару або сканера;
 - вахтовому офіцеру або радіо офіцеру при роботі поблизу радіоантен або супутникового зв'язку;
 - старшому офіцеру при роботі на палубі.
6. заявити, що обладнання, робота якого становить небезпеку, повинно бути заблокованим та ці обов'язки повинні бути покладені на відповідного офіцера
7. описати, що ці перевірки та процедури можуть бути охоплені системою чек-листів або дозволами на виконання робіт
8. надати список обладнання, що використовується при роботі на висоті, такого як:
- підймальні гордені;
 - лінії безпеки;
 - дерев'яні сходи або боцманська бесідка;
 - гачки та скоби;
 - лопарі стопорів;
 - сходи, ліси і т.і.
9. знати, що це обладнання повинно зберігатись в окремому локері, окремо від фарб та хімікатів
10. знати, що це обладнання не повинно використовуватись для будь-яких інших цілей, крім роботи на висоті
11. знати, що це обладнання повинно бути перевірене кожного разу перед використанням людиною, що компетентна в розпізнанні дефектів в дерев'яних частинах та канатах
12. знати, що кнопки, вузли, згини повинні робитись акуратно та правильно, щоб попередити зісковзування, особливо при використанні синтетичних канатів
13. знати, що дерев'яні підставки або боцманська бесідка не повинні підійматись або спускатися за допомогою крану
14. знати, що місця кріплення або підймання леєрів повинні бути міцними та не повинно бути зміщення
15. знати, що канати не повинні стикатись з гарячими поверхнями або гострими кутами
16. знати, що сітка безпеки повинна бути натягнута, особливо під бесідками (підмостками), які вільно висять
17. знати, що бесідки (підмостки) необхідно убезпечити під час руху судна, особливо якщо вони висять
18. знати, що роботи на висоті не повинні проводитись під час руху судна, особливо в погану погоду
19. знати, що інструменти та матеріали необхідно передавати у відрі або на канаті і ніколи не кидати
20. знати, що для підймання та опускання бесідки повинна використовуватись драбина, а не мотузки що підтримують бесідку
21. знати, що для стійкості, драбини повинні встановлюватись на тверде покриття
22. знати, що інструменти та обладнання повинні бути закріплені та не ставитись на край, де вони можуть впасти
23. знати, що особи, які не досягли 18 років, не повинні допускатись до роботи на висоті
24. знати, що роботи за бортом судна, не повинні проводитись, коли судно знаходиться у морі

25. знати, що у доповнення до звичайного захисного обладнання, повинен бути одягнений плаваючий або рятувальний жилет
26. знати, що напоготові повинні бути рятувальні кола з кидальними кінцями та сигнальними вогнями

4.4.1.13. Несення вахти та ремонтні роботи в машинному відділенні

1. показати загальний план машинного відділення з допомогою слайдів, фільмів, фотокарток
2. перелічити обладнання, що знаходиться в машинному відділенні :
 - основні двигуни;
 - генератори постійного або змінного струму;
 - генератори;
 - котли;
 - компресори;
 - насоси;
 - мотори;
 - електричне обладнання
3. знати, що інше обладнання, яке може бути розташоване в машинному відділенні включає:
 - стерновий прилад;
 - холодильну установку;
 - гідравлічне та пневматичне обладнання;
 - переносний подвійний прилад VHF;
 - свинцево-кислотні батареї.
4. знати, що в машинному відділенні можуть бути отримані такі травми:
 - опіки від контактів з паровими трубами, гарячими поверхнями, зварювальними бризками і т.і.;
 - травми голови від перешкод, що знаходяться над головою або падіння предметів;
 - ковзання, спотикання або падіння з трапів, відкритих майданчиків, частин, що виступають або по необережності;
 - втрата слуху через постійне знаходження в шумі з підвищеними децибелами;
 - контакт з рушійними частинами, такими як: токарне коло, штурвал, гребний вал
5. знати про абсолютну необхідність використання захисного обладнання
6. знати, що нещасні випадки можна попередити чіткою адміністративно-господарською роботою та дотриманням правил техніки безпеки на робочому місці
7. привести приклади адміністративно-господарських робіт:
 - мастильні або водяні патьоки повинні бути негайно усунені;
 - замаслені килимки бавовняні відходи повинні бути правильно знищені в зачиненому контейнері, не залишатись кинутими, щоб не сталось загоряння;
 - інструменти повинні знаходитись під наглядом, щоб вони не впали з бесідок та балок; правильно зібрані та складені після закінчення робіт;
 - стежити, щоб рушійні частини машин знаходились на місці та в доброму стані;
 - складане обладнання та кожухи, що захищають відкриті частини машин і механізмів повинні бути закріплені та не рухатись;
 - усі частини машинного відділення повинні бути рівномірно освітлені;
 - лляла повинні утримуватись в чистоті та сухості;
 - нижня частина платформи ніколи не повинні залишатись відкритою, вона повинна бути огорожена з установкою відповідних знаків;
 - доступ до обладнання для гасіння пожежі, аварійні виходи не повинні бути перекритими складеними матеріалами або обладнанням

8. знати що правила безпеки на робочому місці повинні включати:
 - механізми, що ремонтуються, повинні бути вимкнені добре зачинені щоб попередити несанкційований запуск
 - відповідні перевірки обладнання перед використанням
 - правильне калібрування перевірконого обладнання
 - відповідна перевірка замкнених просторів до входу в них
 - використання відповідних інструментів для відповідних робіт

4.4.2. Сприяння ефективній комунікації на борту судна. Взаємовідносини між людьми на борту судна. Розуміння команд та вміння бути зрозумілим з питань, які стосуються обов'язків на судні

4.4.2.1. Міжособистісні відносини (IPR)

1. знати, що добрі міжособистісні відносини роблять життя усіх моряків більш комфортним, здоровим та менш схильним до нещасних випадків
2. опишіть фактори, що сприяють поліпшенню відносин, такі як:
 - політика компанії;
 - робота керівництва на судні;
 - чіткість у розподілі обов'язків щодо роботи на судні;
 - структура та вплив авторитету;
 - важливість розуміння потреб:
 - особистих;
 - судна;
 - компанії;
 - спільноти.
3. знати, що кожен повинен поважати індивідуальність, культурні цінності та досягнення мети в роботі іншого члена екіпажу
4. знати, що відкрите спілкування поліпшить міжособистісні відносини
5. знати, що середовище перебування на судні вимагають доброго міжособистісного спілкування моряків як в роботі, так і в період відпочинку
6. опишіть заходи щодо поліпшення міжособистісних відносин шляхом:
 - знайомства та розуміння один одного;
 - професійної зацікавленості вищого командного складу;
 - оцінки особистісних відмінностей замість перебільшення слабостей;
 - справедливості в роботі з персоналом;
 - правдивої характеристики та докладів;
 - дисципліна на борту.

4.4.2.2. Командний дух

1. знати, що робота на борту судна є роботою в команді, ефективність якої залежить від ефективності роботи кожного члена команди
2. знати, що команда допомагає в прийнятті рішень
3. описати:
 - командні цілі/наміри/завдання;
 - роль кожного індивідуума;
 - необхідність тісної взаємодії
4. перелічити перешкоди для роботи команди
5. обговорити перешкоди, такі як:
 - спотворення цілей;
 - негнучка поведінка членів команди;
 - розбивка на групи;
 - статутні/особистісні проблеми;
 - приховані плани (цілі);
 - труднощі в спілкуванні;
 - фізичні проблеми/проблеми навколишнього середовища;
 - рішення питань пов'язаних зі скаргами/ консультування
6. описати зв'язок з навколишнім середовищем на судні

4.4.2.3. Робота в команді

1. з'ясувати, що робота в команді необхідна на борту судна за наступними причинами:

- суднова компанія складається з малих мобільних промислових складових (судно), які можуть в будь-який час бути відправлені на великі відстані по усьому світу;
- при переході судна можуть відбуватися значні кліматичні зміни, що може значним чином вплинути на стан персоналу;
- судна працюють 24 години на добу, робота команди здійснюється вахтовим методом та розподілена таким чином, щоб люди були в змозі нормально відпочивати та працювати на судні;
- персонал судна повинен бути організований таким чином, щоб робота на судні була безпечною та ефективною, не дивлячись на різноманітні дії, що одночасно здійснюються на судні: вахти в морі та порту (судноводіння та робота машини);
- вантажні операції;
- обслуговування корпусу, машин та обладнання;

4.4.2.4. Основи спілкування

1. знати, що добре спілкування є необхідним елементом безпеки та попередження забруднення навколишнього середовища
2. знати, що людське розуміння може бути досягнуто тільки при ефективному спілкуванні
3. знати, що людське спілкування є основним елементом виживання людей
4. знати, що мова є способом передавання ідей, точок зору, вказівок і т.і.

4.4.2.5. Методи спілкування

1. перелічити основні елементи спілкування, такі як:
 - передача і прийоми інформації
 - види і методи передавання
 - перешкоди в спілкуванні.
2. знати, що судновий зв'язок є двостороннім.
3. пояснити сутність трьох методів спілкування-словесного, сигнального та за допомогою піктограм.

4.4.2.6. Перешкоди у спілкуванні

1. Перелічити і пояснити перешкоди, що зумовлені:
 - організацією зв'язку
 - експлуатаційними можливостями передавача
 - способом передачі
 - засобом передачі
 - експлуатаційними можливостями приймача
 - структурою зворотного зв'язку.

4.4.2.7. Навички ефективного передавання інформації

1. знати, що ефективність спілкування в основному залежить від відправника
2. знати, що відправник інформації повинен визначити мету конкретного спілкування
3. пояснити важливість часу, місця та особи, до якої звертаються в контексті ініціації спілкування
4. знати важливість знання мови та використання словника, наприклад використання морського англійського
5. стверджувати, що розуміння різних видів бар'єрів у спілкуванні допомагає кращій передачі інформації
6. розуміти, що відправник інформації повинен бути здатний ефективно говорити, писати, діяти, малювати з використанням наявних звукових сигнальних апаратів

7. продемонструйте вище вказані навички тренера
8. вказати, що ефективність передачі може бути перевірена зворотнім зв'язком від приймача
9. опишіть, що ця відповідальність лежить на відправнику

4.4.2.8. Ефективні навички слухання

1. знати, що слухання є обов'язком слухача
2. продемонструвати різницю між поняттями - чути та слухати
3. знати, що розуміння різноманітних перешкод в слуханні поліпшить здатність слухати
4. знати, що існують внутрішні та зовнішні перешкоди слухати та оцінку ефекту перешкод, що описані раніше

4.4.2.9. Результати та наслідки непорозуміння

1. знати, що непорозуміння може впливати на безпеку життя, збереження власності та навколишнього середовища
2. знати, що є причиною людських проблем та проблем взаємовідносин на борту
3. знати, що невірне спілкування приводить до стресу, втрати часу, втрати ресурсів, а також, впливає на рентабельність судна
4. продемонструвати причини та ефект непорозуміння у вправах

4.4.2.4. Результати спілкування

1. знати, що ефективне спілкування створює атмосферу, яка сприяє безпечній праці, щасливому життю та соціальному спілкуванню між моряками
2. знати, що звички, цінності та взаємовідносини можуть піддаватись впливу від ефективного спілкування та знань щодо основ міжособистісних взаємовідносин та навичок роботи в команді

4.4.3. Дотримання відповідних процедур при надзвичайних ситуаціях

4.4.3.1. Поняття "надзвичайна ситуація"

1. надзвичайна ситуація - це ситуація з наближення небезпеки
2. негайні дії при надзвичайній ситуації
3. надзвичайні ситуації які можуть виникнути на судні
4. аварійні плани для реакції при надзвичайних ситуаціях
5. суднові системи сигналізації
6. сигнали тривоги при різних надзвичайних ситуаціях

4.4.3.2. Навчальні тривоги і збори

1. структура "Розкладу по тривогах"
2. дії за сигналом тривоги

4.4.3.3. Періодичність і необхідність занять і навчальних тривог

1. причини необхідності занять і навчальних тривог

4.4.3.4 Внутрішній зв'язок при надзвичайних ситуаціях

1. типи зв'язку при надзвичайних ситуаціях на борту судна
2. їх місцезнаходження та правила використання
3. місцезнаходження шляхів евакуації на судні
4. необхідність знання та орієнтування на шляхах евакуації

4.4.4. Заходи, що вживаються для попередження забруднення морського середовища

4.4.4.1. Визначення терміна "забруднення"

1. забруднення як відходи людської життєдіяльності
2. основні джерела забруднення моря
3. основні джерела забруднення моря при діяльності судна
4. типові випадки забруднення моря із суден

4.4.4.2. Вплив на навколишнє середовище забруднення при діяльності або аварії судна

1. вплив забруднення на морських мешканців
2. шкода, що завдається при викиді хімікатів, сміття і стічних вод
3. шкода, яка наноситься людині забрудненими морськими продуктами харчування

4.4.4.3. Міжнародні дії по попередженню, уникненню та стримуванню забруднення

1. короткий зміст конвенції МАРПОЛ 73/78
2. танки ізольованого баласту
3. дизайн подвійного корпусу
4. приймальні споруди
5. обладнання скидання стічних вод і план управління сміттям / журнал обліку скидання сміття
6. судовий план по боротьбі з розливом нафти
7. обладнання для збирання і видалення сміття
8. структура судової організації для боротьби із забрудненням
9. зв'язок між судном і берегом
10. обов'язок доповідати про забруднення
11. випадки коли треба доповідати про забруднення
12. кому треба доповідати про забруднення
13. структура партії по боротьбі з розливом нафти та обов'язки її членів
14. дії для контролю розливу нафти
15. дії при розливах нафти в різних ситуаціях
16. важливість навчальних тривог по боротьбі із забрудненням навколишнього середовища

4.4.4.4. Забруднення моря стічними водами з суден

1. визначення "стічні води"
2. заборона скидання стічних вод на дистанції до берега менше 12 миль і виключення
3. подрібнені і дезінфіковані стічні води, цистерна стічних вод і система очищення стічних вод

4.4.4.5. Забруднення моря сміттям з суден

1. визначення "сміття"
2. скидання сміття за межами особливих районів / заборонені зони

4.4.4.6. Контроль скидання нафтопродуктів з машинного відділення і паливних танків

4.4.4.7. Журнал нафтових операцій

1. призначення журналу нафтових операцій
2. записи в журналі

4.4.4.8. Контроль скидання нафтопродуктів в спеціальних районах

1. спеціальні райони
2. вимоги правила 9 конвенції МАРПОЛ 73/78
3. способи попередження забруднення нафтою в спеціальних районах

4.4.4.9. Ознайомлення зі змістом додатку VI MARPOL

1. знати що Додаток VI встановлює ліміт на викидання окислів сірки і окислів азоту

4.4.5. Сприяння встановленню нормальних відносин між людьми на борту судна . Соціальна відповідальність. Сприяння запобіганню та реагування на залякування та домагання, включаючи сексуальне насильство та сексуальні домагання

1. знати, що у кожного члена екіпажу є соціальна відповідальність по відношенню до судна, самого себе, його колег, компанії та навколишнього середовища
2. знати, що у кожного члена екіпажу є права

3. описати обов'язки по відношенню до роботодавця
4. підкреслити, що доставка є комерційною організацією і одержання прибутку є частиною операції
5. наголосити на тому, що співробітник повинен виконувати свої обов'язки сумлінно і якомога краще
6. знати, що він відповідальний відносно трьох елементів судноплавства а саме, компанії, уряду, людини
7. знати, що в праці є гідність
8. знати що є відповідальність за виконання покладених завдань

4.4.5.2. Правила прийому на роботу та інше

описати умови щодо прийому на роботу.

4.4.5.3. Наркотики і алкоголь

міжнародні та національні закони щодо вживання, перевезення і продажу алкоголю й наркотиків.

суворі покарання з цього питання

прикладі вироки

небезпека використання

методи виявлення алкоголю та наркотиків представниками влади

4.4.5.4. Здоров'я і гігієна на судні

моральна відповідальність всіх у підтримці гігієни та здоров'я

підтримання чистоти і порядку сприяють гарному здоров'ю

мотивація членів екіпажу

4.4.5.5. Знуцання, переслідування та реагування на них

знати про знущання та переслідування, включаючи сексуальне насильство та сексуальні домагання;

знати про наслідки знущань і переслідувань, зокрема сексуального насильства та сексуальних домагань, для жертв, кривдників, перехожих, зацікавлених сторін, а також про їх вплив на безпеку;

знати, що динаміка влади, наркотики чи алкоголь можуть використовуватися для створення ситуацій примусу, які сприяють залякуванню, переслідуванням, включаючи сексуальне насильство та сексуальні домагання;

розпізнавати знущання та переслідування, включаючи сексуальне насильство та сексуальні домагання.

4.4.6. Розуміння та вживання необхідних заходів для контролю втоми

важливість отримання необхідного відпочинку;

вплив сну, графіків і циркадного ритму на втому;

вплив фізичних стресів на моряків;

вплив факторів зовнішнього середовища на кораблі та поза ним та їхній вплив на моряків;

вплив змін розкладу на втому моряка.

4.4.7. Висновок

Важливість цього модуля

Важливість довіри і хороших взаємин

Зловживання наркотиками та алкоголем може дуже дорого коштувати,

їх перевезення (розповсюдження) може привести до судового

переслідування судна /людини, до звільнення і/або припинення морської кар'єри

Іспит та практична демонстрація компетентності.

**5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
скороченого курсу підготовки з техніки особистого виживання, боротьби з пожежею,
першої допомоги, особистої безпеки і суспільних обов'язків**

Скорочений курс підготовки складається з 33 години, призначених для навчання і підвищення кваліфікації фахівців, які у свій час пройшли схвалений адміністрацією курсу підготовки з техніки особистого виживання, боротьби з пожежею, першої допомоги, особистої безпеки і суспільних обов'язків, відповідно до національних вимог і вимог Міжнародної Конвенції ПДНВ-78 з поправками, розділ А-VI/1, тривалістю 65,75 годин, що підтверджується наявністю в них відповідних свідоцтв (сертифікатів).

5.1. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

№ з/п	Тема заняття	ІМО/ STCW поси- лання	Кількість навчальних годин		
			Лекції	Практ.	Усього
1	2	3	4	5	6
1	Техніка особистого виживання	Кодекс ПДНВ, Розділ А-VI/1 і ІМО Model Course 1.19			
	1.1. Вступ		0,5	-	0,5
	1.2. Виживання на морі		1,0	1,0	2,0
	1.3. Індивідуальні рятувальні засоби		-	1,0	1,0
	1.4. Колективні рятувальні засоби		1,0	2,0	3,0
	1.5. Допомога гелікоптера		0,5	0,5	1,0
	1.6. Аналіз і остаточна оцінка		1,0	-	1,0
	Усього		4,0	4,5	8,5
2	Протипожежна безпека та боротьба з пожежею	Кодекс ПДНВ, Розділ А-VI/2 ІМО Model Course 1.20			
	2.1. Вступ		0,5	-	0,5
	2.2. Організація протипожежного захисту на судні		1,0	0,5	1,5
	2.3. Стаціонарні системи пожежогасіння		1,5	-	1,5
	2.4. Організація боротьби з пожежею на судні		1,0	-	1,0
	2.5. Тактика боротьби з пожежею		1,0	-	1,0
	2.6. Боротьба з пожежею на судні		-	4,0	4,0
	2.7. Аналіз і остаточна оцінка		1,0	-	1,0
Усього	6,0	4,5	10,5		
3	Елементарна медична допомога	Кодекс ПДНВ, Розділ А-VI/3 ІМО Model Course 1.13			
	3.1. Загальні принципи невідкладної елементарної медичної допомоги		1,0	-	1,0
	3.2. Рятування та транспортування потерпілого		2,5	-	2,5
	3.3. Надання першої допомоги потерпілому		-	3,0	3,0
	3.4. Аналіз і остаточна оцінка		1,0	-	1,0
	Усього		4,5	3,0	7,5
4	Особиста безпека і суспільні обов'язки	Кодекс ПДНВ, Розділ А-VI/4 ІМО Model Course 1.21			
	4.1. Охорона морського довкілля		1,0	-	1,0
	4.2. Техніка безпеки		1,5	-	1,5
	4.3. Взаємовідносини на судні		1,0	-	1,0
	4.4. Суспільні обов'язки. Контроль втоми		1,0	-	1,0
	4.5. Аналіз і остаточна оцінка		1,0	-	1,0
	Усього		5,5	-	5,5
Залік					
Разом			20,0	12,0	33,0

1. Техніка особистого виживання.

Вступ: Аналіз і статистика аварійності на морському транспорті

1. Техніка особистого виживання і безпека на морі.

Теоретична підготовка

1.1. Вступ.

1.2. Виживання на морі.

- Дії екіпажу при залишенні судна.
- Небезпеки для тих, що рятуються.
- Розміщення в рятувальних засобах.
- Відхід від судна рятувальних засобів.
- Підняття в колективні рятувальні засоби людей, що знаходяться у воді.
- Початкові дії, які здійснюються на колективних рятувальних засобах.
- Організація життєдіяльності на колективних рятувальних засобах.
- Використання комплектів спорядження колективних рятувальних засобів.

Теоретична підготовка

1.3. Індивідуальні рятувальні засоби.

- Одягання рятувальних жилетів, гідротермокостюмів, стрибки у воду з борта судна в рятувальних жилетах, гідротермокостюмах і без них.
- Плавання в рятувальних жилетах, гідротермокостюмах і без них.
- Використання рятувальних кругів, одягання рятувальних кругів і плавання з ними.

1.4. Колективні рятувальні засоби.

- Спуск рятувальних шлюпок і плотів, посадка в рятувальні шлюпки й плоти. Розміщення в рятувальних шлюпках і плотах.
- Перевертання перекинутого плоту.
- Початкові дії, які здійснюються на колективних рятувальних засобах. Підняття в колективні рятувальні засоби людей, що опинилися у воді.
- Запуск двигуна рятувальної шлюпки.
- Відхід шлюпки й плоту від борту судна.
- Використання комплектів спорядження колективних рятувальних засобів. Використання аварійного радіобуйка

1.5. Допомога гелікоптера.

- Зв'язок із гелікоптером.
- Евакуація з борту судна, колективного рятувального засобу і з води за допомогою гелікоптера.
- Розміщення у гелікоптері.

1.6. Аналіз і остаточна оцінка

2. Протипожежна безпека та боротьба з пожежею

Теоретична підготовка

2.1. Вступ

Класифікація суднових пожеж.

2.2. Організація протипожежного захисту на судні

- Профілактика пожежі.
- Конструктивний протипожежний захист судна.
- Системи контролю виникнення пожеж і пожежна сигналізація.
- Речовини, що гасять вогонь.
- Способи гасіння суднових пожеж

2.3. Стационарні системи пожежогасіння

Типові стационарні системи:

- карбон діоксид (вуглецевого гасіння);
- спринклерна (з постійним заповненням водою та без);
- піна (низькократна);
- піна (високократного розширення);
- внутрішній пожежний водопровід, пожежні гідранти;
- аварійний генератор, трюмі та пожежні насоси;
- розпилюючи воду під тиском для спеціальних категорій приміщень;
- хімічні порошкові засоби.

2.4. Організація боротьби з пожежею на судні

- Оперативний план із боротьби з пожежами.
- Розклад за тривогами.
- Зв'язок під час пожежі.
- Аварійні партії.
- Дії при виявленні пожежі.
- Навчальні тривоги.
- Патрулювання.
- Заходи безпеки

2.5. Тактика боротьби з пожежею

- Пожежна (загально-суднова) тривога.
- Першочергові дії при пожежі.
- Розвідка району пожежі.
- Евакуація людей із району пожежі.
- Локалізація пожежі.
- Атака на пожежу.
- Боротьба з димом.
- Надання першої допомоги потерпілим.
- Ліквідація залишків пожежі

Практичні заняття

2.6. Боротьба з пожежею на судні

- Гасіння малих осередків пожежі.
- Розвідка пожежі.
- Рятування людей у задимлених і охоплених вогнем приміщеннях.
- Використання дихальних апаратів і спорядження пожежного.
- Гасіння великих осередків пожежі.
- Гасіння пожежу задимлених приміщеннях.
- Гасіння нафтопродуктів.
- Зв'язок під час пожежі.
- Дії в складі аварійних партій.
- Надання першої допомоги потерпілим.

2.7. Аналіз і остаточна оцінка

3. Елементарна медична допомога

Теоретична підготовка

3.1. Загальні принципи невідкладної елементарної медичної допомоги

- оцінка ситуації події;
- оцінка загроз особистої безпеки;
- розпізнавання зупинки дихання;
- розпізнавання зупинки серця;
- розпізнавання стану шоку.

3.2 Рятування та транспортування потерпілого

- Припинення кровотечі.
- Накладання пов'язок та джгутів.
- Допомога при опіках і ошпарюваннях.
- Допомога при переломах.
- Допомога при отруєннях.
- Допомога при ураженні електричним струмом.
- Допомога при утопленні.
- Допомога при гіпотермії.
- Шок і виведення з шокowego стану.
- Знепритомніння, приведення до пам'яті.
- Початкові реанімаційні дії.
- Штучне дихання й непрямий масаж серця.
- Транспортування потерпілого.
- Психологічна допомога

Практична підготовка

3.2. Надання першої допомоги потерпілому

- Правильно розмістити потерпілого.
- Провести оцінку стану потерпілого.

- Приведення потерпілого до пам'яті.
- Виведення потерпілого з шокового стану.
- Припинення кровотечі.
- Надання допомоги при ураженні електричним струмом, утопленні, опіках та ошпарюваннях.
- Надання допомоги при отруєннях та гіпотермії.
- Штучне дихання та непрямий масаж серця.
- Транспортування потерпілого

3.3. Аналіз і остаточна оцінка

4. Особиста безпека і суспільні обов'язки

Теоретична підготовка

4.1 Охорона морського довкілля

- наслідки експлуатаційного або випадкового забруднення морського довкілля.
- основи процедур захисту оточуючого середовища
- міжнародні дії з попередження та стримування забруднення
- суднова організація для уникнення забруднення. Контроль і документація.

4.2 Техніка безпеки

- причини небезпек на борту судна
- процедури забезпечення постійного виконання вимог техніки безпеки.
- пристрої безпеки щодо захисту від потенційних небезпек
- запобіжні заходи, що вживаються до входу в зачинені приміщення
- робота на висоті та ремонтні роботи.

4.3 Взаємовідносини на судні

- рівність відповідальності за безпеку свого життя і життя своїх колег з суднової команди – базовий принцип взаємовідносин моряків.
- міжособистісні відносини
- робота в команді
- важливість підтримання добрих людських і робочих відносин на судні.

4.4 Суспільні обов'язки. Контроль втоми

- дотримання відповідних процедур при надзвичайних ситуаціях
- розуміння команд та вміння бути зрозумілим відносно обов'язків на судні
- громадські обов'язки, індивідуальні права та обов'язки по найму
- вплив особливостей життя в судових умовах на самопочуття та ефективність праці моряків
- запобігання та реагування на знущання та переслідування, зокрема сексуальному насильству та сексуальним домаганням;
- важливість отримання необхідного відпочинку;
- вплив сну, графіків і циркадного ритму на втому;
- вплив фізичних стресів на моряків;
- вплив факторів зовнішнього середовища на кораблі та поза ним та їхній вплив на моряків;
- вплив змін розкладу на втому моряка.

4.5 Аналіз і остаточна оцінка

- тестовий іспит.

6. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

6.1. По закінченні курсу «Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань безпеки для всіх моряків» з метою оцінки рівня підготовки слухачів після прослуховування курсу проводиться вихідний контроль.

Форма вихідного контролю – іспит, практична демонстрація компетентності.

Після проходження кожного розділу викладачем проводиться підсумкове опитування за темами розділу. При задовільних знаннях слухача ставиться підпис викладача в відомість.

Слухач «наосліп» вибирає один з білетів заліку.

Вибравши білет, слухач:

1. Заповнює інформаційні поля залікового листа (прізвище та ініціали, посада, дата проведення тестування).
2. Відповідає на питання білета в тестовій формі.
3. Закінчивши відповідати на питання білета, слухач підписує заповнений заліковий лист і здає його викладачеві.

Слухачеві відводиться одна академічна година для відповідей на питання білета.

Викладач оцінює правильність відповідей на питання білета.

Викладач виставляє «Залік» за курсом у випадку, якщо було допущено неправильну відповідь не більш ніж як на одне питання письмового заліку.

Викладач має право після отримання від слухача залікового листа з відповідями на запитання, задати слухачеві усно уточнюючі питання в обсязі питань білета.

Свою оцінку викладач заносить на відповідне поле залікового листа і підписує заліковий лист.

Заліковий лист, після здачі слухачем заліку, зберігається в «Особистій справі» слухача.

6.2. Перелік контрольних питань вихідного контролю:

1. Індивідуальні суднові рятувальні засоби.
2. Колективні суднові рятувальні засоби.
3. Норми спорядження суден індивідуальними й колективними рятувальними засобами.
4. Засоби виявлення тих, що терплять лихо.
5. Суднові сигнали тривоги. Дії екіпажу за сигналами тривоги.
6. Підготовка, спуск і відхід від судна рятувального плоту.
7. Підготовка, спуск і відхід від судна рятувальної шлюпки.
8. Способи посадки екіпажу в рятувальні шлюпки.
9. Способи посадки екіпажу в рятувальні плоту.
10. Комплект спорядження рятувального плоту.
11. Комплект спорядження рятувальної шлюпки.
12. Дії екіпажу при залишенні судна.
13. Дії члена екіпажу, що опинився у воді.
14. Правила поведінки людей, що опинилися на рятувальному засобі.
15. Стрибки у воду з борта судна.
16. Організація життєдіяльності на рятувальних засобах.
17. Обов'язки командира рятувального засобу.
18. Небезпеки, що супроводжують людину в умовах автономного існування на рятувальному засобі.
19. Основні види морських тварин, риб і птахів.
20. Організація порятунку екіпажу за допомогою вертольоту.
21. Як правильно відновити перевернений тентом вниз рятувальний пліт.
22. Особливості конструкції рятувальних шлюпок нафтоналивних суден.
23. Рятувальні шлюпки, що спускаються методом вільного падіння.
24. Експлуатаційні характеристики й будова рятувальних шлюпок.
25. Експлуатаційні характеристики й будова рятувальних плотів.
26. Маркування рятувальних шлюпок і плотів.

27. Пристрої для спускання рятувальних шлюпок і плотів.
28. Пристрої для розміщення й скидання рятувальних плотів.
29. Прийоми спускання рятувальних плотів і шлюпок при значному хвилюванні та на ходу судна.
30. Підняття рятувальних шлюпок.
31. Техніка безпеки при використанні рятувальних засобів.
32. Аварійне радіоустаткування рятувальних шлюпок і плотів.
33. Дії екіпажу при порушенні водонепроникності корпусу судна.
34. Класифікація пробоїн.
35. Організація поставлення пластирів. Види пластирів. Кількість пластирів на судні та їх розміщення.
36. Організація поставлення цементного ящика.
37. Боротьба з розповсюдженням води на судні.
38. Пожежна профілактика на судні.
39. Дії екіпажу при виявленні пожежі.
40. Класифікація суднових пожеж.
41. Пожежний трикутник.
42. Способи виявлення суднових пожеж.
43. Розвідка пожежі на судні.
44. Переносні засоби гасіння пожеж на суднах.
45. Стаціонарні системи пожежогасіння на суднах.
46. Причини виникнення пожеж на суднах.
47. Судновий комплект спорядження пожежного.
48. Суднові засоби захисту органів дихання.
49. Дії екіпажу, що здійснюються за загальносудновою (пожежною) тривоною.
50. Призначення, склад і завдання аварійних партій.
51. Основні способи гасіння пожеж.
52. Судновий пожежний пост. Вимоги, яким повинні задовольняти пожежні пости на суднах.
53. Захист паливних місткостей і трубопроводів при пожежі.
54. Які заходи необхідно вжити при виникненні пожежі в насосних відділеннях наливних суден.
55. Розгортання аварійних партій при пожежі на судні.
56. Евакуація й порятунок людей при пожежах на суднах.
57. Збереження остійності судна при пожежі.
58. Дії екіпажу при пожежі в житлових приміщеннях.
59. Особливості пожеж у вантажних трюмах.
60. Особливості пожеж вантажних танків наливних суден.
61. Гасіння пожеж в машинних відділеннях.
62. Гасіння пожеж на суднах, що стоять біля причалу або в доку.
63. Конструктивні заходи протипожежної безпеки.
64. Конструктивні заходи забезпечення непотоплюваності судна.
65. Вибір способів і засобів гасіння пожеж.
66. Використання індивідуальних рятувальних засобів.
67. Використання рятувальних шлюпок.
68. Використання рятувальних плотів.
69. Виконання робіт на судні у штормових умовах.
70. Виконання робіт на висоті й за бортом судна.
71. Виконання робіт в закритих приміщеннях судна й місткостях.
72. Охорона моря від забруднення з суден.
73. Запобігання гіпотермії на морі.
74. Призначення, конструкція й обладнання швидкісних чергових шлюпок.
75. Методи запуску й експлуатації двигуна рятувальної шлюпки.
76. Методи запуску й експлуатації двигуна швидкісної чергової шлюпки.
77. Використання рятувальних шлюпок із двигунами для буксирування рятувальних

плотів і порятунку людей, що опинилися у воді.

78. Управління рятувальною шлюпкою й плотом.

79. Управління рятувальною шлюпкою й плотом при сильному хвилюванні в морі.

80. Підхід на рятувальній шлюпці й плоту до берегової лінії.

81. Викидання рятувальних шлюпок і плотів на берегову міліну.

82. Піротехнічні сигнали лиха рятувальних шлюпок і плотів.

83. Надання допомоги людині, що опинилася за бортом.

84. Види аварій на морі.

85. Боротьба з парою на судні.

86. Аптечка першої медичної допомоги. Використання матеріалів з аптечки першої допомоги.

87. Допомога потерпілому від електричного струму.

88. Обов'язки екіпажу перед пасажирями.

89. Надання допомоги судну, що терпить лихо.

90. Дотримання техніки безпеки на суднах. Взаємовідносини між членами екіпажу.

91. Виведення потерпілого з шоку.

92. Приведення потерпілого до пам'яті. Легенева реанімація.

93. Надання допомоги потерпілому від опіків, ошпарювань.

94. Накладення пов'язок, припинення кровотечі.

95. Надання допомоги потерпілому при переломах, травмах хребта. Транспортування потерпілого.

96. Небезпеки, які виникають при боротьбі з пожежею на суднах.

97. Зупинка серця, утоплення, асфіксія.

98. Психологічні чинники виживання в екстремальних умовах на морі.

99. Дії судна, що прийняло сигнал лиха.

100. Сигнали, що подаються судну з літальних апаратів.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
Основна література

з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення ваhti 1978 року, з поправками	2
2	Кодекс з підготовки і дипломування моряків і несення ваhti (розділ А VI/1; таблиця А- VI/1-1,1-2,1-3,1-4)	1
3	Міжнародна конвенція про безпеку життя на морі 1974 року, з поправками	2
4	Міжнародна конвенція про запобігання забруднення морського середовища 1973/1978 р.р., з поправками	1
5	Міжнародний кодекс по рятувальним засобам, з поправками (Life-Saving Appliance Code)	не менше ніж один посібник на двох слухачів
6	Міжнародний кодекс з протипожежних систем (FSS Code), з поправками	1
7	Модельний курс ІМО 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями» (Elementary First Aid plus Compendium)	1
8	Модельний курс ІМО 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання» (Proficiency in Personal Survival Techniques) видання 2019 р.	1
9	Модельний курс ІМО 1.20 «Протипожежна безпека та боротьба з пожежею» (Fire Prevention and Basic Fire Fighting) видання 2023 р.	1
10	Модельний курс ІМО 1.21 «Особиста безпека і суспільні обов'язки» (Personal Safety and Social Responsibilities) видання 2016 р.	1
11	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers) видання 2017 р.	2
12	Резолюція ІМО А.657 (17) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for action in survival craft)	не менше ніж один посібник на двох слухачів
13	Циркулярний лист ІМО від 26 травня 2006 року MSC.1/Circ.1206 «Заходи для запобігання нещасних випадків с рятувальними шлюпками» (Measures to prevent accidents with lifeboats)	1
14	Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992 р.	не менше ніж один посібник на двох слухачів
15	Міжнародне керівництво з надання першої медичної допомоги в разі нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів	5
16	Міжнародні санітарні правила, розроблені ВООЗ	2
17	Керівництво „Медичні консультації по радіо”	2
18	Резолюція ІМО А.951 (23) від 05 грудня 2003 року «Удосконалене керівництво по морським переносним вогнегасникам» (Improved Guidelines for Marine Portable Fire Extinguishers)	2
19	Резолюція ІМО А.952 (23) від 05 грудня 2003 року «Графічні символи суднових схем протипожежного захисту» (Graphical Symbols for Shipboard Fire Control Plans)	не менше ніж один посібник на двох слухачів
20	Резолюція ІМО А.830(19) від 23 листопада 1995 року «Кодекс по аварійно-попереджувальній сигналізації та індикаторами» (Code on Alarms and Indicators)	2
21	Керівництво з викорінення домагань, знущань та притискань на борту судна, розроблене Міжнародною палатою судноплавства та Міжнародною федерацією робітників транспорту (МФРТ)	2

з/п	Найменування	Кількість
22	Кодекс цивільного захисту України	2
23	Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів»	2
24	Правила пожежної безпеки на морських судах, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України 24 лютого 2007 року № 159, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 12 липня 2007 року за № 806/14073	не менше ніж один посібник на двох слухачів

Додаткова література

1. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М.О. Колегаєв, Д.Г. Парменова, М.А. Мамкічев, Г.В. Ніколаєва, О.М. Розлуцький, Г.Г. Роман, А.П. Сваричевська, Д.Д. Осадчук. За редакцією професора М.О. Колегаєва. – Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс. – 2020. – 832 с.
2. Колегаєв М.А., Іванов Б.Н., Басанець Н.Г. Безпека життєдіяльності та виживання на морі. Навчальний посібник, Одеса, ОНМА, 2008, с. 338.
3. Басанець Н.Г., Колегаєв М.А., Ляшенко А.Б. Технічні засоби і організація проти-пожежного захисту суден. Навчальний посібник, Одеса, ОНМА, 2011, с. 338.
4. Харітошін А.П. та ін «Виживання і безпека на морі в питаннях і відповідях». - ЦПАП, Одеса, 1996 р.
5. «Інструкція по залишенню судна».
6. Конструктивний захист суден та обладнання для забезпечення непотоплюваності. Основи боротьби з водою. [Текст]: методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни “Безпека і охорона на морі” / Укл.: О.М. Розлуцький, М.А. Мамкічев. – Одеса: НУ “ОМА”, 2021. – 21 с.
7. Safety and Security at Sea: textbook / I.M. Kuleshov, D.H. Parmenova, V.V. Golikova, K.I. Kuleshova. – Odesa: NU “OMA”, 2021. – 168 p.
8. Конвенція щодо викоренення насильства та домагань в сфері праці, 2019 (№190), Міжнародна організація праці (МОП). Дата набуття чинності: 25 червня 2021 року. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190
9. Керівництво щодо викоренення насильства та домагань в сфері праці, 2019 (№206), Міжнародна організація праці (МОП). https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R206
10. Циркулярний лист ІМО від 24 січня 2019 року MSC.1/Circ.1598 «Керівництво щодо стомлення» (Guidelines on Fatigue).

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ТРЕНАЖЕРНА БАЗА)

Основні засоби для підготовки
з техніки особистого виживання

Таблиця

з/п	Найменування	Кількість
Індивідуальні рятувальні засоби		
1	Рятувальні жилети різних типів	Обчислюється загальною кількістю слухачів
2	Гідрокостюми	3
3	Теплові захисні	3
4	Непромокальні костюми	3
5	Рятувальне коло	2
6	Рятувальний гелікоптерний пояс та/або рятувальний кошик	1
Колективні рятувальні засоби		
7	Рятувальний пліт надувний не менше ніж на шість осіб для проведення занять на воді	1
8	Контейнер для рятувального плоту, встановлений на стаціонарну підставку з гідростатом	1
9	Пліт-балка для спуску надувного рятувального плоту	1
10	Повний комплект постачання рятувального плоту (не вимагається на комплексі тренажерного обладнання при наявності цих комплектів в класі теоретичного навчання)	1
11	Повний комплект постачання рятувальної шлюпки (не вимагається на комплексі тренажерного обладнання при наявності цих комплектів в класі теоретичного навчання)	1
12	Радіобуй (EPIRB), працюючий на частоті 460 МГц	1
13	Шторм-трап	1
14	Шкентель з мусінгами	1
15	Площадка для відпрацювання стрибків у воду в жилеті або гідрокостюмі	1
Обладнання первинної допомоги		
16	Ноші	1
17	Аптечка первинної медичної допомоги	1

Тренажерне та інше обладнання для здійснення практичної підготовки, а також перелік обов'язкових засобів для підготовки відносно функцій, які стосуються ознайомлення, початкової підготовки та інструктажу з питань безпеки для усіх моряків відповідно до Модельного курсу ІМО 1.20

Таблиця

1	2	3	4	5
№	Пропускна здатність тренажеру (кількість осіб)	9	18	27
	Кількість викладачів - інструкторів тренажера	1	2	3
	Найменування основного обладнання	Мінімально необхідна кількість обладнання		
1	Металевий піддон (1м x 1 м x 0,3 м або аналогічний)	1	1	2
2	Тристоронній цегляний піддон	1	1	2
3	Пожежний гідрант з двома виходами або подібний засіб водопостачання	1	2	2

1	2	3	4	5
4	Манекен для рятувальних робіт та рятувальних (реанімаційний) заходів	2	2	2
5	Пожежний шланг (діаметр 65 мм або аналогічний)	2	3	6
6	Пожежний шланг (діаметр 35 мм або аналогічний)	1	2	3
7	Пожежні насадки	1	2	2
8	Стовбур для подання піни	1	2	2
9	Генератор висококротної піни з одним пінним з'єднанням	1	1	1
10	Колонка з ключами та заглушками для роботи гідранта	2	2	2
11	Вогнегасник пінний (9 л або аналогічний) для демонстрації	1	1	1
12	Вогнегасник вуглецевий (5 кг або аналогічний)	2	3	6
13	Вогнегасник порошковий (10 кг або аналогічний)	4	8	10
14	Комплект захисного пожежного одягу, до якого входять: комбінезон, рукавиці-краги, вогнетривкі чоботи, шолом, водонепроникний одяг	10	20	30
15	Дихальні апарати в наборі, укомплектовані запасними балонами, запасними частинами та інструментом для обслуговування (в тому числі набір що використовується викладачем)	7	11	15
16	Генератор диму	1	1	1
17	Маска пожежного з подачею повітря	1	1	1
18	Ноші	1	1	1
19	Набір невідкладної медичної допомоги	1	1	1
20	Ранімаційний кисневий прилад	1	1	1
21	Костюм пожежного, що відбиває тепло	2	2	2
22	Шолом з захисним екраном та накидкою для шиї	2	2	2
23	Пожежна сокира	2	2	2
24	Запобіжний металевий трос (довжина 36 м) з карабінами	2	2	2

Курси проводяться з використанням:

- навчального класу та тренажерів обладнаних згідно галузевих вимог;
- навчальними столами й дошкою;
- відео проектором;
- навчальними посібниками;
- екраном;
- рятувальною шлюпкою;
- рятувальним плотом;
- індивідуальними рятувальними засобами;
- комплектом спорядження рятувальної шлюпки та плоту4
- шлюпбалки з шлюпочною лебідкою;
- контейнера надувного плоту;
- засобом для підйому гелікоптером;
- двигуном рятувальної шлюпки;
- лінеметом в комплекті;
- спорядження пожежного в комплектах;
- протигази в сумках, апарати стиснутого повітря і аварійні дихальні пристрої;
- сигнальні троса пожежного з карабіном зі страхувальними поясами;
- пожежними шлангами і стовбурами до них;
- пожежний щит;
- пожежна кошма;
- відрами пожежного та вогнегасниками;
- пінний інжекторний генератор-стовбур;
- міжнародне берегове з'єднання;
- макет дихального апарату в розрізі;
- переносний пінний комплект;

- пожежний тренажер з макетами, манекеном і піддонами;
- приміщення вуглекислотного гасіння;
- аптечка першої допомоги та носилки;
- шафа медична з переліком інструментів і медикаментів;
- шина на руку кутова;
- носилки;
- скелет;
- сумка санітарна с аптечкою першої допомоги;
- манекен руки на підставці;
- манекен руки;
- манекен нижній частині живота чоловічий та жіночий;
- набір імітаторів поранень і поразки;
- кушетка медична;
- манекен потерпілого;
- плакати за курсом “Техніка особистого вживання”
- відеофільм за курсом “Техніка особистого виживання”
- плакати за курсом «Боротьба з пожежею на суднах за розширеною програмою»;
- відеофільми за курсом «Боротьба з пожежею на суднах за розширеною програмою»;
- плакати за курсом «Фахівець з рятувальних засобів»;
- відеофільми за курсом «Фахівець з рятувальних засобів»;
- відеофільми за курсом «Перша медична допомога»;
- плакати за курсом «Перша медична допомога»

9. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

9.1. Інструктори, які здійснюють підготовку за напрямом «Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань безпеки для всіх моряків» повинні мати документи, перелік яких вказано у відповідних вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди, затверджених наказом Мінінфраструктури від 07.10.2014 № 491, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2014 за № 1325/26102, а саме, у Вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди з рятування на воді; Вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди по боротьбі з пожежею; Вимогах до обладнання, призначеного для медичної підготовки осіб командного складу та суднової команди.

Кількість інструкторів, що проводять підготовку за напрямом підготовки «Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань безпеки для всіх моряків», залежить від кількості слухачів та повинна бути не меншою, ніж 1 інструктор на групу не більше 8 слухачів на практичних заняттях, та не більше 24 слухачів на теоретичних заняттях.

11. ЗАВЕРШЕННЯ НАВЧАННЯ

За результатами підготовки слухачі отримують свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки. Отримання свідоцтва фахівця слухачі засвідчують своїм особистим підписом у журналі реєстрації виданих кваліфікаційних документів, який є пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника НТЗ та завірений печаткою НТЗ, відповідно до Вимог. Інформація про видані свідоцтва фахівця надсилається (у якомога стислий термін) до Державного реєстру документів моряків, відповідно до Положення.